

पॉकेट मार्गदर्शिका

2018

ब्रायलर

प्रस्तावना

पॉकेट मार्गदर्शिका Ross® ब्रॉयलर व्यवस्थापन निर्देशपुस्तिकेला पूरक ठरतील अशा पद्धतीने बनविण्यात आलेल्या आहेत. याचा वापर ब्रॉयलर समूह व्यवस्थापनासाठी जलद आणि प्रत्यक्ष संदर्भ म्हणून केला गेला पाहिजे. प्रत्येक भागाचा संदर्भ Ross ब्रॉयलर व्यवस्थापन निर्देशपुस्तिकेशी आहे जिथे गरज वाटल्यास, अधिक माहिती मिळविता येईल.

ही पॉकेट मार्गदर्शिका ब्रॉयलर समूह व्यवस्थापनाच्या सर्व घटकांबाबत ठोस माहिती देण्याच्या उद्देशाने बनविण्यात आलेली नाही, पण ती अशा महत्वाच्या व्यवस्थापन क्रियांकडे लक्ष वेधते ज्या जर दुर्लक्षित झाल्या, तर थव्याची कार्यक्षमता कमी होऊ शकते.

कामगिरी

ही पॉकेट मार्गदर्शिका सर्वोत्कृष्ट पोषण, व्यवस्थापन आणि आरोग्यदायी वातावरणात ठेवलेल्या ब्रॉयलर्सच्या व्यवस्थापनाच्या सर्वोत्कृष्ट कार्यपद्धतींचा सारांश मांडते आणि चांगली ब्रॉयलर कामगिरी (प्रत्यक्ष आणि प्रक्रियेद्वारे), आरोग्य आणि सुस्थिती मिळवण्यासाठी अतिशय योग्य मानली गेली आहे.

तरीही, या पॉकेट मार्गदर्शिकेमधील माहिती कामगिरीतील वेगवेगळ्या कारणानी घडून येणाऱ्या बदलांपासून पूर्णपणे संरक्षण करू शकत नाही.

Ross ब्रॉयलर समूहाच्या व्यवस्थापनाद्वल अधिक माहितीसाठी, आपल्या स्थानिक Ross प्रतिनिधीशी संपर्क साधा.

www.aviagen.com

अनुक्रमणिका

05	पशुपालन
भाग 1	पिलांचे व्यवस्थापन
09	पिलांचे व्यवस्थापन
12	समूहांचे व्यवस्थापन
भाग 2	खुराक आणि पाण्याची व्यवस्था
19	खुराकाचा कार्यक्रम
20	खुराकाचा प्रकार आणि प्रत्यक्ष गुणवत्ता
23	पूर्ण धान्य खुराक
23	उष्ण वातावरणीय परिस्थितीत खुराक देणे
24	पाणी पिण्याची व्यवस्था
26	खुराक व्यवस्था
भाग 3	आरोग्य आणि जैवसुरक्षा
28	पक्ष्यांचे आरोग्य आणि जैवसुरक्षा
32	रोगराईचा धोका कमी करणे
33	रोगराईचा तपास
37	रोगाचे निदान
भाग 4	ठेवण आणि वातावरण
38	हवेतील दूषके
39	ठेवण आणि वारा खेळण्याचे तंत्र
44	प्रकाश व्यवस्था
45	विष्टा व्यवस्थापन
45	स्टॉकिंग घनता

भाग 5

प्रत्यक्ष वजन आणि कार्यक्षमतेच्या एकसारखेपणावर देखरेख ठेवणे

- 46 हाताने वजन करणे
- 48 ऑटोमॅटिक वजन प्रणाली
- 48 वजनाच्या डेटामधील भिन्नता

भाग 6

प्रक्रिया-पूर्व व्यवस्थापन

- 49 कॅचिंगची तयारी
- 51 गोळा करणे
- 52 वाहतूक

परिशिष्टे

परिशिष्टे

- 53 परिशिष्ट 1- उत्पादनाच्या नोंदी
- 56 परिशिष्ट 2 - कामगिरीचे महत्त्वाचे निकष
- 60 परिशिष्ट 3 - समस्या सोडवणे

योग्य पशुपालन

ब्रॉयलरच्या आरोग्यासाठी, कार्यक्षमतेसाठी आणि नफ्यासाठी पशुपालनाचे महत्त्व दुर्लक्षित करून चालणार नाही.

एक चांगला पशुपालक समस्या ओळखून त्यांना तत्परतेने प्रतिसाद देऊ शकेल.

Ross ब्रॉयलर पॉकेट मार्गदर्शिका : पशुपालन

पशुपालन ही एक सातत्याने सुरू राहणारी प्रक्रिया आहे जी पशुपालकांचे थव्यावर लक्ष ठेवण्याच्या संपूर्ण कौशल्यांचा वापर करते.

ऐकणे

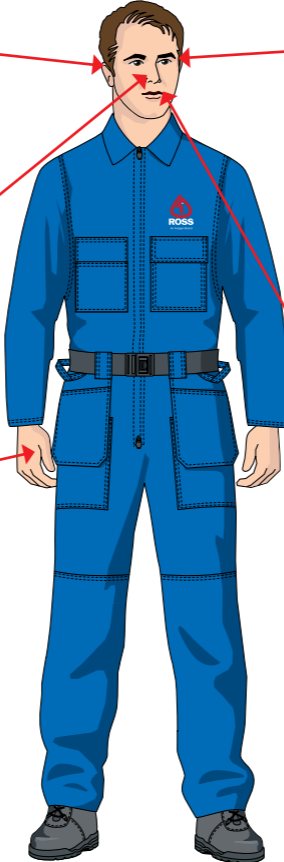
ऐका पक्ष्यांचे आवाज, श्वासोच्छवास, आणि घशातील इतर आवाज. फॅन बेअरिंग आणि खुराक देणाऱ्या यंत्राचे यांत्रिक आवाज ऐका.

वास

अमोनिया पातळीसारख्या वातावरणातील वासांवर लक्ष ठेवा. हवा जुनी किंवा घुसमटल्यासारखी आहे का?

स्पर्श

पिलांची शारीरिक तपासणी आणि पक्ष्यांची सर्वसाधारण अवस्था (छाती योग्य असणे आणि पिसांची अवस्था) यांचा अंदाज घेण्यासाठी पक्ष्यांला हाताळा. स्वतःच्या त्वचेवर लागणाऱ्या हवेच्या हालचालींवर लक्ष ठेवा. वाऱ्याचा झोत आहे का? गृहाचे तापमान कसे वाटते?

नजर

पक्ष्यांची गृहातील विभागणी आणि खाणाऱ्या, पिणाऱ्या आणि आराम करणाऱ्या पक्ष्यांची संख्या अशा गोष्टींचे निरीक्षण करा. हवेतील धूळ आणि विद्येची गुणवत्ता अशा वातावरणीय गोष्टींचे निरीक्षण करा. पक्ष्याचे आरोग्य आणि वागणूक म्हणजे ढब, चपळता, डोळे आणि चालण्याची पद्धत या गोष्टींचे निरीक्षण करा.

चव

पाणी आणि खुराक यांची गुणवत्ता.

Ross ब्रॉयलर पॉकेट मार्गदर्शिका : पशुपालन

जरा थांबून हाताळणी करा आणि खालील बाबींसाठी पक्ष्यांना तपासा :

चोच आणि जीभ

कोणताही नाकातील द्राव (किंवा चोचीला चिकटलेली खुराक) असू नये आणि जिभेचा रंग उडालेला असू नये.

पक्षी

ते खात आहेत का? त्यांच्या शरीराला विषा लागली आहे का? शरीर अतिशय टणक आहे की नरम?

याने पाण्याची उपलब्धता कळेल.

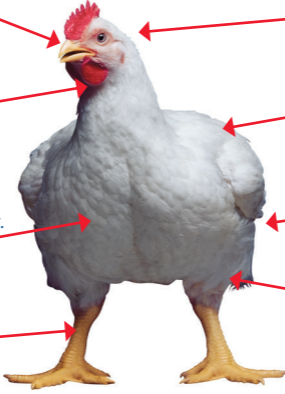
छातीवर

कोणतेही डाग किंवा फोड असू नयेत.

पायांचे आरोग्य

पक्ष्यांची चालण्याची ढब कशी आहे?

पायांचे घोटे स्वच्छ असावेत आणि त्यावर व्रण नसावेत.

डोळे

स्वच्छ असावेत, त्यांत जळजळ असू नये.

पिसे

स्वच्छ असावीत कोणतेही पीस बाहेर निघालेले नसावे.

पृष्ठभाग

स्वच्छ असावा त्यात कोणतीही चिकटलेली विषेची चिन्हे असू नयेत.

त्वचा

डागविरहित असावी त्यावर कोणतेही खरचटणे किंवा सूज आल्याची चिन्हे असू नयेत.

पाय

कुठल्याही खुणांशिवाय आणि स्वच्छ असावेत.

- शेताच्या अभिलेखांची तुलना 'प्रत्यक्ष हाताळणी' सोबत करून पहा - पक्षी योग्य प्रकारे वाढत आहेत का?
- कोणत्याही खटकणाऱ्या बाबी तपासा आणि कोणतीही समस्या हाताळण्यासाठी कृतीची योजना तयार करा.

पक्ष्यांची हाताळणी

प्रत्येक वेळी सर्व पक्षी शांत आणि योग्य प्रकारे हाताळले जाणे गरजेचे आहे.

पक्ष्यांना हाताळणारे सर्व लोक अनुभवी आणि योग्य प्रकारे शिक्षित असले पाहिजेत जेणेकरून ते पक्ष्यांना योग्य प्रकारे काळजीपूर्वक हाताळू शकतील पक्ष्यांच्या वयाच्या दृष्टीने आणि त्यांच्या ध्येयासाठी योग्य असेल.

पिलांचे व्यवस्थापन

शेताची तयारी

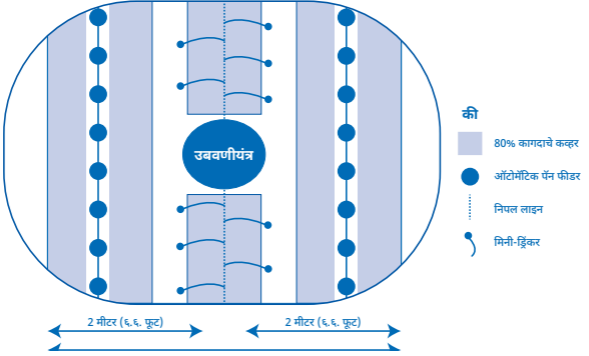
- पिले येण्याच्या आधी गृह स्वच्छ आणि निर्जंतुक करून घ्यावे.
- पिले येण्याच्या आधी गृहे किमान 24 तासांसाठी आधीपासून गरम करून ठेवावीत.
- मांडणीच्या वेळची सुचवलेली वातावरणीय परिस्थिती :
 - हवेचे तापमान (संपूर्ण भागातील पिलांच्या उंचीवर मोजावे जिथे खुराक आणि पाणी ठेवलेले असेल):
 - 30° सेल्सिअस/86° फॅरेनहाईट पूर्ण गृह उबवणीसाठी.
 - 32° सेल्सिअस/90° फॅरेनहाईट उबवणीच्या टोकाशी स्पॉट उबवणीसाठी
 - विद्या तापमान : 28-30° सेल्सिअस (82.4-86.0° फॅरेनहाईट).
 - सापेक्ष आर्द्रता (आरएच): 60-70%.
- विद्या सामग्री समानतेने पसरा.

प्रसंग	विद्या खोली
<ul style="list-style-type: none">• आदर्श उबवणी मांडणी आणि उबवणी परिस्थिती• विद्या निष्कासनात कोणतीच अडचण नाही• सौम्य हवामान	2-5 सेमी (0.8-2 इंच)
<ul style="list-style-type: none">• आदर्श उबवणी मांडणी आणि उबवणी परिस्थिती• विद्या निष्कासनातील अडचणी• सौम्य हवामान	2 सेमी (0.8 इंच) 2 सेमी (2 इंच) च्या खाली असायला नको : <ul style="list-style-type: none">• गृहातील थंड जमिनीपासून पुरेसे उष्णता-रोधन पुरवले जात नाही.• आर्द्रता शोषण नीटसे होणार नाही.• त्याचा परिणाम म्हणून घाणीशी संपर्क वाढेल.
<ul style="list-style-type: none">• आदर्श उबवणी मांडणी आणि उबवणी परिस्थिती• विद्या निष्कासनात कोणतीच अडचण नाही• थंड हवामान	5 सेमी (2 इंच) <ul style="list-style-type: none">• थंड जमिनीपासून अधिक उष्णता-रोधन पुरवते

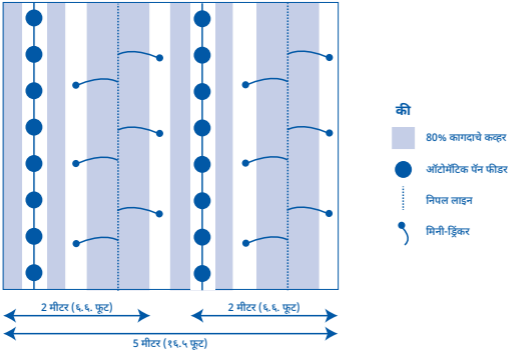
- पिलांना खुराक आणि पाणी लगेच पुरवते.

Ross ब्रॉयलर पॉकेट मार्गदर्शिका : पिलांचे व्यवस्थापन

विशिष्ट स्पॉट उबवणी आराखडा (प्रति 1000 पिल्ले)

विशिष्ट पूर्ण-गृह उबवणी प्रणाली आराखडा (प्रति 1000 पिल्ले)

Ross ब्रॉयलर पॉकेट मार्गदर्शिका : पिलांचे व्यवस्थापन

- 12 पक्षी प्रति निपल या दराने निपल लाईन आणि 6 ड्रिंक्स प्रति 1,000 पिल्ले या दराने बेल ड्रिंकर जोडणी करा. याशिवाय मांडणीमध्ये प्रत्येक 1,000 पिल्लांसाठी 10 अधिकची ड्रिंक्स पुरवा.
- धूळ विरहित भुगा किंवा लहान पॅलेटच्या रूपाने फीडर ट्रे वर (दर 100 पिल्लांसाठी 1) आणि/किंवा कागदावर (उबवणी भागाचा किमान ८०% भाग व्यापणारे) पुरवा.
- वेगवेगळ्या जनक स्रोतांची पिल्ले गृहातील वेगवेगळ्या भागात एकत्र ठेवली जावीत.

पिल्लांची मांडणी

- पिल्ले उतरवून घ्या आणि त्यांना त्वरेने त्यांच्या समूहाच्या भागात कागदावर ठेवा.
- खुराक आणि पाणी पुरवून पिलांना 1-2 तासांसाठी शांत होण्यासाठी ठेवा.
- 1-2 तासांनंतर खुराक, पाणी, तापमान, आणि अर्द्रता तपासा आणि गरज वाटेल तसे बदल करा.
- सपाट ट्रे किंवा कागदावर प्रत्येक पिल्लासाठी अंदाजे 40 ग्रॅ (1.5 आऊन्स) खुराक ठेवा आणि स्वयंचलित खुराक प्रणालीमध्ये खुराक भरून ठेवा.

पिलांची गुणवत्ता

चांगल्या गुणवत्तेच्या पिलांचे उदाहरण.

- उबवणीनंतर स्वतःला स्वच्छ करतात.
- ताठ उभे रहातात आणि योग्यपणे चालतात.
- सतर्क आणि सक्रिय आहेत.
- बलक पिशवी पूर्णपणे आत गेलेली असून कोणतेही व्यंग नाही आणि नाभी पूर्णपणे बरी झालेली आहे.
- समाधानी असल्यासारखे आवाज काढतात.

समूहांचे व्यवस्थापन

पहिले 10 दिवस

- जर कागद नैसर्गिकरित्या फाटला नाही तर त्याला 3-्या दिवसापासून गृहातून काढून टाका.
- समूहासाठी रिंग्ज, जर वापरल्या असल्या तर, वयाच्या तिसऱ्या दिवसापासून मोठ्या कराव्या आणि वयाच्या 5-7व्या दिवशी पूर्णपणे काढून टाकाव्या.
- वयाच्या पहिल्या 3-4 दिवसांत कागद/खुराक ट्रे वरील खुराकमध्ये नियमित अंतराने भर घालत रहा.
- वयाच्या 6-7 दिवसांपासून पक्षी मुख्य खुराक प्रणाली वर आलेले असावेत.
- मुख्य खुराक प्रणालीवर आणणे पूर्ण झाल्यावर हळू-हळू बदल करून चांगल्या गुणवत्तेचे पॅलेट सुरु करावेत.
- पहिल्या 7 दिवसांत 23 तासाचा उजेड पुरवा जेणेकरून खुराक आणि पाणी सेवनास प्रोत्साहन मिळेल.

व्यवस्थापनाच्या मूलभूत गोष्टी

पिलांच्या हालचालीवर लक्ष ठेऊन समूहात ठेवण्याची परिस्थिती योग्य आहे का ते तपासा.

Ross ब्रॉयलर पॉकेट मार्गदर्शिका : पिलांचे व्यवस्थापन

वातावरण

पुढील तक्ता आरएच आणि आभासी तापमान (असे तापमान जे पक्ष्याला प्रत्यक्ष जाणवते) यातील परस्परसंबंध दर्शवतो. जर आरएच अपेक्षित कक्षेच्या बाहेर असेल, तर दर्शवल्याप्रमाणे आणि पक्ष्याच्या वर्तवणुकीप्रमाणे गृहाचे तापमान बदलावे. लाल रंगात दाखवलेले तापमान आदर्श आर्द्रता कक्षेत आहेत.

वय (दिवस)	या आरएच% * वर शुष्क बल्ब तापमान ° सेल्सिअस (° फॅरेनहाईट)			
	40 आरएच%	50 आरएच%	60 आरएच%	70 आरएच%
दिवस-वय	36.0 (96.8)	33.2 (91.8)	30.8 (87.4)	29.2 (84.6)
3	33.7 (92.7)	31.2 (88.2)	28.9 (84.0)	27.3 (81.1)
6	32.5 (90.5)	29.9 (85.8)	27.7 (81.9)	26.0 (78.8)
9	31.3 (88.3)	28.6 (83.5)	26.7 (80.1)	25.0 (77.0)
12	30.2 (86.4)	27.8 (82.0)	25.7 (78.3)	24.0 (75.2)
15	29.0 (84.2)	26.8 (80.2)	24.8 (76.6)	23.0 (73.4)
18	27.7 (81.9)	25.5 (77.9)	23.6 (74.5)	21.9 (71.4)
21	26.9 (80.4)	24.7 (76.5)	22.7 (72.9)	21.3 (70.3)
24	25.7 (78.3)	23.5 (74.3)	21.7 (71.1)	20.2 (68.4)
27	24.8 (76.6)	22.7 (72.9)	20.7 (69.3)	19.3 (66.7)

तापमान परिगणना डॉ. माल्कम मिचेल
(स्कॉटिश ऍग्रीकल्चरल कॉलेज) यांच्या सूत्रावर आधारित आहे.

टीप : 30 आठवड्याहुन कमी वयाच्या दाता समूहापासूनच्या पिलांना सुरवातीचे तापमान वरील तक्त्यामधील तापमानापेक्षा 1° सेल्सिअस किंवा 2° फॅरेनहाईट जास्त लागेल.

- सातत्याने (पहिल्या 5 दिवसात रोज दोनदा आणि नंतर दिवसातून एकदा) तापमान आणि सापेक्ष आर्द्रता मोजत रहा आणि स्वयंचलित उपकरणे पिलांच्या पातळीवर मानवी मोजमापाने तपासत रहा.
- प्रत्येक पिढीसाठी निदान एकदा स्वयंचलित उपकरणे कॅलिब्रेट करा.

व्यवस्थापनाच्या मूलभूत गोष्टी

पहिल्या दिवसापासून हवा खेळण्याचा किमान दर टिकवून ठेवा जेणेकरून ताजी हवा पुरवली जाईल आणि टाकाऊ गॅसेस बाहेर पडतील आणि त्याने तापमान आणि आरएच पातळी योग्य स्तरावर राखण्यास मदत होईल.

वाऱ्याचे झोके येणे टाळा.

पिलांची हालचाल आणि पिलांच्या पृष्ठभागातील तापमान वापरून वातावरणीय परिस्थिती योग्य आहे का हे तपासा.

पिल्लू सुरुवात निर्धारण

पिलांची वागणूक तपासा

वातावरणीय स्थितीयोग्य : काहीही करायची गरज नाही.

पिल्ले समानतेने पसरवलेली आहेत आणि आवाजावरून समाधानी वाटतात.

वातावरण अतिशय थंड आहे : तापमान आणि/किंवा सापेक्ष आर्द्रता वाढवा.

पिल्ले उबवणी यंत्रापाशी (स्पॉट उबवणी) गर्दी करतात किंवा (संपूर्ण-गृहातील उबवणी) घोळका करतात आणि ते गोंगाट करतात, ओरडतात.

Ross ब्रॉयलर पॉकेट मार्गदर्शिका : पिलांचे व्यवस्थापन

वातावरण खूप गरम आहे : तापमान आणि / किंवा सापेक्ष आद्रता कमी करा.

पिल्ले गृहाच्या भिंती किंवा समूहाच्या सीमे भोवती गोळा होतात, उष्णतेच्या स्रोतापासून दूर आहेत आणि/किंवा धापा टाकत आहेत.

कार्यपद्धती

पिलांचे शरीर तपासणे

1. गृहातील 3-4 वेगवेगळ्या भागांतून 30-40 पिले निवडा (किंवा अशा ठिकाणच्या आजूबाजूला जिथे विशेष उबवण वापरली जाते).
2. हळुवारपणे प्रत्येक पिलाच्या शरीराला हात लावून पहा :
 - धष्टपुष्ट, मऊ आणि गोलाकार - पिलांना खुराक आणि पाणी मिळाले आहे.
 - धष्टपुष्ट पण टणक आणि त्याचे मूळ मांस आणि पोत अनुभवता येते - पिलांना खुराक मिळाला आहे पण पाणी कमी प्रमाणात किंवा अजिबातच मिळालेले नाही.

डावीकडचे पिल्लू धष्टपुष्ट, व्यवस्थित आहे तर उजवीकडचे पिल्लू फोपसे आहे.

पिलांच्या शरीराच्या तपासणीचे उद्दिष्ट साधण्यासाठी मार्गदर्शक तत्त्वे.

शारीरिक तपासणीची वेळ ठेवणी नंतर	किती धष्टपुष्ट असले पाहिजे (संपूर्णपणे धष्टपुष्ट असलेल्या पिलांची %)
2 तास	75
8 तास	>80
12 तास	>85
24 तास	>95
48 तास	100

व्यवस्थापनाच्या मूलभूत गोष्टी

पहिल्या 48 तासात पिलांची शारीरिक देखरेख आणि तपासणी झाली पाहिजे, पण पहिल्या 24 तासात योग्य शारीरिक अवस्था असणे अत्यंत महत्त्वाचे आहे.

जर शारीरिक भरणीची अपेक्षित पातळी साध्य होत नसेल तर पक्ष्यांना खाणे आणि पाणी पिण्यापासून काहीतरी रोखते आहे असे समजावे आणि त्यावर उपाय करावा.

पिलांच्या पृष्ठभागातील तापमान

कार्यपद्धती

पिलांचे पृष्ठभागातील तापमान मोजणे

1. साठवणीनंतर पहिले 4-5 दिवस वेगवेगळ्या 5 ठिकाणावरून कमीतकमी 10 पिलांच्या पृष्ठभागातील तापमान मोजा.
2. गूहातील थंड किंवा उष्ण भागांकडे लक्ष द्या (उदाहरणार्थ भिंती किंवा उबवणीच्या खालचा भाग).
3. पिलाला हळुवारपणे उचला आणि अशा प्रकारे धरा की त्याच्या पृष्ठभागातील जागा नीट दिसेल, ThermoScan® थर्मामीटरचे टोक मोकळ्या त्वचेवर ठेवा आणि तापमान लिहून घ्या.
4. पृष्ठभाग ओला किंवा घाण असल्यास पिलाचे पृष्ठभागातील तापमान पाहू नका.

उबवणीनंतर पहिले 4-5 दिवस पक्ष्याच्या शरीराचे आदर्श तापमान 39.4-40.8° सेल्सिअस (103-105° फॅरेनहाईट) असते.

खुराकाचा कार्यक्रम

खुराक	खुराकाच्या वेळी वय	टीप
सुरुवातीचा खुराक	0-10 दिवस (पण जर अपेक्षित वजन साध्य झाले नाही तर 14 दिवसांपर्यंत खुराक दिला जाऊ शकतो)	चांगल्या गुणवत्तेचा सुरुवातीचा खुराक सुरुवातीची वाढ आणि शारीरिक विकासाला पूरक असेल, अपेक्षित वजनाची खात्री करेल, चांगल्या आरोग्य आणि सुस्थितीला साध्य करेल. सुरुवातीचा खुराक मुख्यत्वे चांगले जैविक कार्यमान आणि नफा यांना चालना देणे यासाठी असावा आणि खुराकाच्या खर्चाकडे लक्ष देऊ नये.
वाढणारा खुराक	11-25 दिवस	सुरुवातीच्या खुराकापासून वाढणाऱ्या खुराकापर्यंतच्या प्रवासामध्ये पोत आणि पोषकद्रव्यांची घनता यात फरक असतो आणि त्याला काळजीपूर्वक व्यवस्थापित करावे लागेल जेणेकरून कार्यक्षमता कमी होणार नाही.
शेवटचा खुराक	वयाच्या 25 दिवसानंतर	एकूण खुराकाचा आणि ब्रॉयलरला खायला घालण्याच्या खर्चातील सर्वात मोठा वाटा शेवटच्या खुराकाचा असतो आणि त्याची आखणी अशा प्रकारे असावी की ज्या प्रकारचे मिश्रण तयार केले जात आहे त्यातून येणाऱ्या परताव्याचे इष्टतमीकरण करता येईल. वयाच्या 42 दिवसानंतर ब्रॉयलर्सना शेवटचा खुराक एकदा आणखी द्यावा लागेल.

- आहाराचा नियमितपणे नमुना घेतला जावा आणि पोषकद्रव्ये योग्य प्रमाणात आहेत याची खात्री करण्यासाठी नमुन्यांचे परीक्षण केले जावे.

काढून घेण्याचा काळ

- काढून घेण्याआधीचा खुराक तेव्हा लागेल जेव्हा खुराकामध्ये विनियमित फार्मास्युटिकल मिश्रणे वापरली जातील.
- काढून घेण्याचा कालावधी ठरवण्यासाठी स्थानिक कायदे पहा.
- काढून घेण्याच्या कालावधीमध्ये खुराकातील पोषकद्रव्ये फार कमी करणे योग्य नाही.

नर आणि मादी ब्रॉयलर्सना वेगवेगळे करून खुराक देणे

- दोन्ही लिंगांसाठी एकाच खुराक देणे
- दोन्ही लिंगांसाठी सुरुवातीच्या खुराकाचा कालावधी एकसारखा असू द्या.
- मादींसाठी वाढत्या वयाच्या आणि शेवटल्या खुराकाचा वेळ कमी करा.

खुराकाचा आकार आणि प्रत्यक्ष खुराक गुणवत्ता

आदर्श प्रत्यक्ष खुराक प्रकार आणि आकार खालील तक्त्यात दिलेले आहेत.

वय	खुराकाचा प्रकार	कणाचा आकार
0-10 दिवस	चाळलेले तुकडे	1.5-3.0 मिमी व्यास
	लहान-पॅलेट्स	1.6-2.4 मिमी व्यास 1.5-3.0 मिमी लांबी
11-18 दिवस	लहान-पॅलेट्स	1.6-2.4 मिमी व्यास 4.0-7.0 मिमी लांबी
18 दिवस ते शेवट	पॅलेट्स	3.0-4.0 मिमी व्यास 5.0-8.0 मिमी लांबी

Ross ब्रॉयलर पॉकेट मार्गदर्शिका : खुराक आणि पाण्याची सोय

खालील चित्रामध्ये चांगल्या प्रतीचे चाळलेले तुकडे, पॅलेट आणि मॅश खुराक कसे दिसतात ते दर्शविले आहे.

पिलांसाठी सुरुवात - चाळलेले तुकडे.

चांगल्या प्रतीचे पॅलेट.

मॅश खुराक

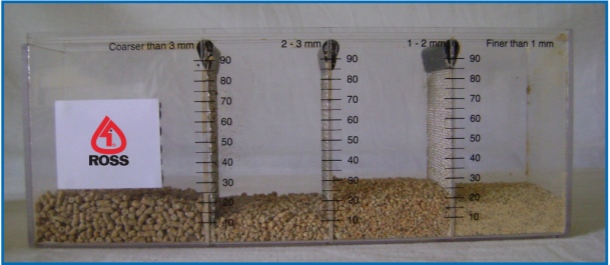
व्यवस्थापनाच्या मूलभूत गोष्टी

खुराकाचे प्रत्यक्ष स्वरूप खराब असल्यास त्याचा ब्रॉयलरच्या कार्यक्षमतेवर वाईट परिणाम होतो.

कणांच्या आकाराचा एकूण आराखडा

प्रत्यक्ष खुराकाची गुणवत्ता एक शेकर चाळणी वापरून तपासता येते.

Ross खुराक प्रत्यक्ष गुणवत्ता चाचणीसाठी शेकर चाळणी.

तुकडे आणि पॅलेट्ससाठी सुचविलेला कणांचा आकार खालील तक्त्यात दर्शविला आहे.

आकार	सुरुवातीचा खुराक	वाढणारा खुराक	शेवटचा खुराक
	तुकडे	पॅलेट (3.5 मिमी)	पॅलेट (3.5 मिमी)
> 3 मिमी	15%	>70%	>70%
> 2 मिमी	40%	20%	20%
> 1 मिमी	35%		
< 1 मिमी	< 10%	< 10%	< 10%

Ross ब्रॉयलर पॉकेट मार्गदर्शिका : खुराक आणि पाण्याची सोय

मॅश खुराकासाठी कणांच्या आकाराचे विवरण खाली दिले आहे. 1 मिमी पेक्षा लहान कण कमी करणे हे याचे उद्दिष्ट आहे.

कण	जाडाभरडा मॅश
> 3 मिमी	25%
2-3 मिमी	25%
1-2 मिमी	25%
< 1 मिमी	<25%

पूर्ण धान्य खुराक

- जर पूर्ण धान्य(गहू, ओट्स किंवा जव) खुराकामध्ये समाविष्ट केले असतील, तर खुराकात त्या धान्याच्या समाविष्टीकरणाला अनुकूल असे बदल करावेत जेणेकरून शेवटी पोषकद्रव्यांचे प्रमाण सुचवलेल्या पातळीवर राहिल.
- पूर्ण धान्यांची सुरक्षित समाविष्टीकरण पातळी खालील तक्त्यात दिली आहे.

रेशन	पूर्ण धान्याचा समाविष्टीकरणाचा दर
सुरुवातीचा खुराक	शून्य
वाढणारा खुराक	हळूहळू 15% पर्यंत वाढ
शेवटचा खुराक	हळूहळू 20% पर्यंत वाढ

- खुराक म्हणून दिले जाणारे धान्य चांगली गुणवत्ता असणारे आणि बुरशी/विषारी संसर्गापासून मुक्त असावे.
- कॅचिंगच्या दोन दिवस आधी खुरकातून पूर्ण धान्य बाजूला काढावे.

उष्ण वातावरणीय परिस्थितीत खुराक देणे

- योग्य संतुलित पोषकद्रव्यांची पातळी कायम ठेवा आणि अधिकाधिक पचणारे घटक वापरा.
- खुराक प्रकारचे इष्टतमीकरण करा.
- दिवसाच्या थंड वेळी पक्ष्यांना खुराक मिळेल याची खात्री करा.
- चांगल्या प्रतीचे थंड पाणी पुरवा.
- क्लिटॅमिन्स आणि इलेक्ट्रोलाईट्सचा नीट वापर करा जेणेकरून पक्ष्यांना उष्णता संबंधित वातावरणीय परिस्थितीचा सामना करता येईल.

पाणी पिण्याची व्यवस्था

ड्रिंकरचा प्रकार	आवश्यकता (उबवणी-नंतर)
निपल ड्रिंकर्स	< 3 किलो (6.6 पौंड) 12 पक्षी प्रति निपल > 3 किलो (6.6 पौंड) 9 पक्षी प्रति निपल
बेल ड्रिंकर्स	8 ड्रिंकर्स (40 सेमी / 17 इंच) प्रति 1000 पक्षी

- पक्ष्यांना दिवसातले 24 तास स्वच्छ, ताजे, चांगल्या प्रतीचे पाणी मिळाले पाहिजे.
- खुराकाचे पाण्याशी असलेले प्रमाण रोज तपासा.
- 21° सेल्सिअस (70° फॅरेनहाईट) वर पक्षी पुरेसे पाणी पितात जेव्हा पाण्याचे प्रमाण (लिटर्स) चे खुराकाच्या वजनाशी (किलो) प्रमाण जवळपास एवढे असते :
 - 1.8:1 बेल ड्रिंकर्स साठी.
 - 1.7:1 कप्स असलेल्या निपल ड्रिंकर्स साठी.
 - 1.6:1 कप्स नसलेल्या निपल ड्रिंकर्स साठी.
 - पाण्याचे खुराकाशी प्रमाण सुरुवातीचे काही दिवस याहून जास्त असू शकेल आणि आजूबाजूच्या तापमानाप्रमाणे बदलत राहील.
- पाण्याचे आदर्श तापमान 18° सेल्सिअस (64° फॅरेनहाईट) आणि 21° सेल्सिअस (70° फॅरेनहाईट) या दरम्यान असावे.
- थव्याच्या आयुष्याच्या पहिल्या 3 दिवसांसाठी अधिक ड्रिंकर्स पुरवावेत.
- दररोज ड्रिंकर्सची उंची बदलून योग्य करा.

पक्ष्यांच्या वयानुसार निपल ड्रिंकरची उंची बदला.

सुरुवातीला, पक्ष्यांच्या पाठीचा जमिनीशी 35-45° चा कोन असावा.

जसजशी पक्ष्यांची वाढ होईल, जमिनीशी होणारा कोन अंदाजे 75-85° योग्य आहे.

Ross ब्रॉयलर पॉकेट मार्गदर्शिका : खुराक आणि पाण्याची सोय

- निपल ड्रिंकरसाठी सुचविलेला प्रवाह वेग

पक्ष्यांचे वय	पाणी पिण्यावर प्रभाव
0-7 दिवस	20 मिली/मिनिट (0.68 एफएल ऑस/मिनिट)
7-21 दिवस	60-70 मिली/मिनिट (2.03-2.37 एफएल ऑस/मिनिट)
> 21 दिवस	70-100 मिली/मिनिट (2.37-3.38 एफएल ऑस/मिनिट)

बेल ड्रिंकरची योग्य उंची.

- > गृहभरात बेल ड्रिंकरची मांडणी करा.
- > पाण्यासाठी ब्रॉयलर्सना 2 मीटर (6.6 फूट) पेक्षा जास्त फिरावे लागू नये.
- > वयाचे दहा दिवस पूर्ण होईपर्यंत पाण्याची पातळी ड्रिंकरच्या वरच्या भागाच्या 0.6 सेमी (0.2 इंच) खाली असावी.
- > दहा दिवसांनंतर ड्रिंकरच्या तळाशी 0.6 सेमी (0.2 इंच) पाणी असावे.

- ड्रिंकरस सुस्थितीत आणि स्वच्छ ठेवा.
- उष्ण वातावरणात पाण्याचे सेवन वाढेल आणि ड्रिंकर लाईन सातत्याने फ्लश केली जावी जेणेकरून पाणी थंड राहील.

खुराक व्यवस्था

वेगवेगळ्या फीडर प्रकारांसाठी प्रति पक्षी लागणारी जागा

फीडरचा प्रकार	फीडर अंतर (जागा)
पॅन फीडर्स	प्रत्येका पॅनमध्ये 45-80 पक्षी (मोठ्या पक्ष्यांसाठी कमी प्रमाण [> 3.5 किलो /7.7 पाउंड])
फ्लॉट चेन/ऑगर्*	2.5 सेमी/पक्षी (1 इंच/पक्षी)
ट्यूब फीडर्स	70 पक्षी/ट्यूब (एका 38 सेमी/15 इंच व्यासाच्या फीडर साठी)

*ट्रॅकच्या दोन्ही बाजूंनी पक्षी खातात

Ross ब्रॉयलर पॉकेट मार्गदर्शिका : खुराक आणि पाण्याची सोय

- फीडरची उंची रोज बदला जेणेकरून पक्ष्यांची छाती फीडरच्या तळाशी येईल.

फीडर्सची योग्य उंची.

- खुराक सर्व खुराक प्रणालीमध्ये समानतेने आणि एकसारखा वाटला जावा.
- पक्ष्यांना फीडर्स दिवसतून एकदा संपवू द्या.
- संपल्यावर लगेच पुन्हा भरून ठेवा.
- जर प्रकाश योजना बदलली तर फीडरची जागा (अंतर) कदाचित वाढवावी लागेल.

पक्ष्यांचे आरोग्य आणि जैवसुरक्षा

रोगांशी संपर्क होण्याचे संभाव्य मार्ग.

स्वच्छता

कार्यपद्धती

जागेची स्वच्छता

1. योजना - तारीख, वेळा, कामगार आणि उपकरणांची गरज.
2. कीटक नियंत्रण - थवा कमी झाल्यावर किंवा कमी होण्याच्या 2 आठवडे आधी विष्ठा, उपकरणे आणि सर्व पृष्ठभागांवर स्थानिकरीत्या सुचविलेल्या कीटकनाशकाने फवारून घ्या. धुरी देण्याच्या आधी दुसरा उपचार पूर्ण करून घ्या.
3. धूळ काढा.
4. गृहाच्या संपूर्ण आतल्या भागात डिटर्जेंट द्रावणाने पूर्व-फवारणी करून घ्या.
5. उपकरणे काढा.
6. विष्ठा काढून तिची विल्हेवाट लावा.
7. फोम डिटर्जेंट सोबत प्रेशर वॉशरने धुवा आणि नंतर गरम पाण्याने धुवा.
8. कर्मचाऱ्यांसाठी जागा आणि कर्मचारी उपकरणे देखील योग्य प्रकारे साफ करून घ्या.
9. सर्व बाह्य भाग नीट स्वच्छ झाले आहेत याची खात्री करून घ्या.

कार्यपद्धती

पाणी प्रणाली स्वच्छ करणे.

1. ड्रेन पाईप्स आणि हेडर टाक्या.
2. सर्व पाईप स्वच्छ पाण्याने फ्लश करा.
3. पांढरा थर आणि जैवस्तर काढण्यासाठी हेडर टाक्या घासून घ्या आणि आतील पाणी गृहाच्या बाहेर सोडून द्या.
4. योग्य क्षमतेच्या निर्जंतुक करणाऱ्या द्रावणाने हेडर टाकीला सर्वसाधारण प्रचालन पातळीवर आणा. झाकण बदला.
5. हेडर टाकीमधून निर्जंतुक करणारे द्रावण, ड्रिंकर लाइन्समधून जाऊ द्या जेणेकरून हवेचे अवरोध नसल्याची खात्री होईल.
6. जंतुनाशक किमान 4 तास राहू द्या.
7. द्रावण बाहेर काढून टाकी स्वच्छ पाण्याने धुवून घ्या.
8. पिल्ले येण्याआधी स्वच्छ पाणी पुन्हा भरून घ्या.

कार्यपद्धती खुराक प्रणाली स्वच्छ करणे.

1. सर्व खुराक उपकरणे रिकामी करा, धुवून घ्या आणि निर्जंतुक करा.
2. बल्क बिन आणि जोडणीचे पाईप्स रिकामे करून घ्या आणि शक्य असेल तिथे ब्रशने घासून घ्या. सर्व उघडे भाग स्वच्छ करून झाकून घ्या.
3. शक्य तिथे धुरी द्या.

निर्जंतुकीकरण

- सर्व स्वच्छता आणि डागडुजी झाल्यावर निर्जंतुकीकरण करा.
- मान्यताप्राप्त जंतूनाशक वापरा आणि उत्पादनकर्त्याच्या सूचनांचे नेहमी पालन करा.
- प्रेशर-वॉशर किंवा बॅकपॅक स्प्रेअर वापरून जंतूनाशक फवारा करा.
- जर निवडक बांडगूळ उपचारपद्धती वापरात असाल, तर अमोनिया उत्पादक मिश्रणे योग्यप्रकारे प्रशिक्षित कर्मचाऱ्यांद्वारे सर्व आतील पृष्ठभाग स्वच्छ करण्यासाठी वापरली जावीत.

फॉर्मॅलिन धुरीकरण

- धुरीकरण प्राणी आणि मानवांसाठी धोक्याचे आहे आणि सर्व देशांमध्ये याला परवानगी नाही. जिथे परवानगी आहे तिथे स्थानिक सुरक्षा कायदे आणि मार्गदर्शक तत्वांचे पालन करून प्रशिक्षित व्यक्तींकडूनच केले जावे.
- निर्जंतुकीकरण संपल्यावर शक्य तितक्या लवकर धुरीकरण करावे.
- पृष्ठभाग दमट असावेत, गृह किमान 21° सेल्सिअस (70° फॅरेनहाईट) आणि आरएच ६५% पेक्षा अधिक असावे.
- धुरीकरण झाल्यावर, गृह 24 तासांसाठी बंद ठेवावे, सोबत "प्रवेश बंद" ची पाटी ठळकपणे लावलेली असावी.
- कुणीही आत प्रवेश करण्यापूर्वी गृहामध्ये संपूर्णपणे वारे खेळते झालेले असावे.
- स्वच्छ कचरा पसरवाल्यानंतर, पुन्हा एकदा धुरीकरण करावे.

शेताची स्वच्छता आणि निर्जंतुकीकरणाच्या कार्यक्षमतेचे मूल्यांकन

- स्वच्छतेची परिणामकारकता पाहण्यासाठी प्रत्येक थव्यासाठी निदान एकदा बॅक्टेरिया मोजमाप आणि साल्मोनेला आयसोलेशन्स पूर्ण करून घ्यावीत.
- जर निर्जंतुकीकरण परिणामकारक झाले असेल तर कुठल्याही प्रकारचे साल्मोनेला आयसोलेट होणार नाहीत.

पाण्याची गुणवत्ता

कुक्कुटपालनासाठी पाण्याच्या आदर्श गुणवत्तेचा निकष.

निकष	तीव्रता (पीपीएम)
एकूण विरघळलेले घन पदार्थ	0-1000
पीएच	5-8*
सल्फेट्स	50-200
क्लोराइड्स	250
पोटॅशियम	<300
मॅग्नेशियम	50-125
नायट्रेट	10 (कमाल मर्यादा)
नायट्राईट	अगदी कमी
लोह	<0.3
फ्लोराईड	2 (कमाल मर्यादा)
बॅक्टेरियल कोलायफॉर्मर्स	0 सीएफयू/मिली
कॅल्शियम	600 (कमाल मर्यादा)
सोडियम	50-300

*आंत्र निगडित आरोग्याची काही समस्या असेल तर 5-6 पीएच असलेले अधिक आम्लधर्मी पाणी फायद्याचे ठरेल.

- वर्षातून किमान एकदा (जर पाण्याच्या गुणवत्तेची समस्या किंवा कार्यक्षमतेत समस्या जाणवली तर अधिक वेळा) पाण्याची गुणवत्ता तपासा. गृहाच्या स्वच्छतेनंतर आणि पिल्ले ठेवण्याआधी स्रोताच्या ठिकाणी, साठवणुकीची टाकी आणि ड्रिंकरच्या जागेवर पाण्याची बॅक्टेरियल संसर्गासाठी चाचणी करा.
- क्लोरिनेशन (परवानगी असेल तर) - ड्रिंकर पातळीवर 3 आणि 5 पीपीएम दरम्यानचे मुक्त क्लोरीन दिले जावे जे शक्यतो बॅक्टेरिया नियंत्रणात परिणामकारक असते पण हे कोणत्या प्रकारचे क्लोरीन मिश्रण वापरले आहे त्यावर अवलंबून असते.
- जिथे जड पाण्याची समस्या असेल किंवा लोह पातळी 3 मिग्रे/ली पेक्षा जास्त असेल, तिथे पाणी 40-50 मायक्रॉन फिल्टरमधून गाळून घ्यावे.
- थवा तिथे असताना नियमितपणे शेताला होणारा पाण्याच्या पुरवठा तपासत राहणे योग्य असते.
 - प्रत्येक लाईनच्या शेवटपर्यंत पाणी वहात न्या.
 - जर मोठ्या प्रमाणात कण दिसून येत असतील, तर त्यावर उपाय करा.

रोगराईचा धोका कमी करणे

मानवाद्वारे संसर्ग होणारे रोग टाळणे

- शेतामधील अनधिकृत प्रवेश थांबवा.
- शेतावर अंघोळ करा आणि कपडे बदला.
- पाहुण्यांची नोंद ठेवा.
- गृहात प्रवेश करताना आणि बाहेर जाताना हात आणि बूट धुवा आणि निर्जंतुक करा.
- गृहामध्ये आणण्यापूर्वी सर्व उपकरणे स्वच्छ आणि निर्जंतुक करा.
- सर्वात कमी वयाच्या थव्याकडे आधी जा.

प्राण्यांद्वारे संसर्ग होणारे रोग टाळणे

- जेव्हा शक्य असेल तेव्हा, "ऑल इन/ऑल आऊट" प्लेसमेंट सायकल अंमलात आणा.
- दोन थव्यांच्या मध्ये काही कालावधी असल्यास शेतावरील संसर्ग कमी होतो.
- उपकरणे, बांधकाम साहित्य किंवा काडीकचरा पडीक राहू देऊ नका.
- खुराक सांडल्या सांडल्या लगेच साफ करा.
- काडीकचरा पिशवीमध्ये किंवा साठवणुकीच्या खोलीत किंवा पेटीमध्ये भरून ठेवा.
- इतर पक्षी किंवा कृमी-कीटकांना अटकाव म्हणून सर्व इमारती व्यवस्थितपणे बंद असल्याची खात्री करून घ्या.
- परिणामकारक कृतक/कृमी नियंत्रण कार्यक्रम राबवा.

लसीकरण

- लसीकरण कार्यक्रम स्थानिक रोगराई आणि लसीच्या उपलब्धतेवर अवलंबून असावा.
- मोठ्या प्रमाणात असलेल्या रोगराईच्या आणि/किंवा खराब व्यवस्थापन आणि जैवसुरक्षेच्या विरुद्ध केवळ लसीकरण एकटे कामी येणार नाही.
- प्रत्येक पक्ष्याला लसीचा अपेक्षित डोस मिळाला पाहिजे.

रोगराईचा तपास

खालील तक्ता पक्ष्यांची गुणवत्ता आणि पक्ष्यांच्या आरोग्याशी निगडित मृत्यूचे आकडे यांची उदाहरणे दर्शवतो करतो ज्यामुळे पुढे तपास करता येऊ शकेल.

0-7 दिवस समूह काळात सर्वसामान्य समस्यांचे निराकरण.

निरीक्षण करा	तपास करा	संभाव्य कारणे
<p>पिलांची खराब गुणवत्ता :</p> <p>आगमनाच्या वेळी मुतांच्या संख्येत वाढ (डी.ऑ.ए.)</p> <p>निष्क्रिय पिल्ले आणि संथ प्रतिसाद, ऊर्जेची कमतरता</p> <p>सर्वसाधारण पिलाचे स्वरूप :</p> <p>--बरी न झालेली नाभी</p> <p>--लाल घोटा/चोच</p> <p>--गडद सुरकुत्या पडलेले पाय</p> <p>--रंगहीन किंवा वास येणारे बलक किंवा नाभी</p>	<p>खुराक, स्वच्छता, हवा आणि पाणी :</p> <p>स्रोत थव्याचे आरोग्य आणि स्वच्छता स्तर</p> <p>अंडी हाताळणी, साठवणूक आणि परिवहन</p> <p>उबवणी केंद्राची स्वच्छता, उबवण आणि व्यवस्थापन</p> <p>पिल्लांवरील प्रक्रिया, हाताळणी आणि परिवहन</p>	<p>स्रोत थव्याचा अपुरा खुराक</p> <p>स्रोत थवा, उबवणी केंद्र आणि उपकरण यांचे आरोग्य आणि स्वच्छता स्तर</p> <p>अंडी साठवणूक, सापेक्ष आर्द्रता, तापमान आणि उपकरण व्यवस्थापन यांची अयोग्य निगा</p> <p>उबवणीदरम्यान अयोग्य आर्द्रता गळती</p> <p>अयोग्य उबवण तापमान</p> <p>अधिक उबवण वेळ किंवा पिले उशिरा काढल्यामुळे झालेले निर्जलीकरण.</p>

पुढे चालू

निरीक्षण करा	तपास करा	संभाव्य कारणे
छोटी पिल्ले 1-4 दिवस	<p>खुराक, उजेड, हवा, पाणी आणि जागा :</p> <p>पिल्ले मांडणी झाल्यावर 24 तासात शारीरिक तपासणी</p> <p>खुराक आणि पाण्याची उपलब्धता आणि सोय</p> <p>पक्षांचा आराम आणि सुस्थिती</p>	<p>मांडणी झाल्यावर 24 तासात 95% पेक्षा कमी पिल्ले पुरेशी धष्टपुष्ट असणे</p> <p>कमकुवत पिल्ले</p> <p>फीडर्स आणि ट्रिंकर्सची कमतरता</p> <p>खुराक आणि पाण्याची अपुरी पातळी</p> <p>उपकरणाची जागा आणि देखरेखीची समस्या</p> <p>समूहासाठी अयोग्य तापमान आणि वातावरण</p>
<p>झड्या आणि खुरटी पिल्ले</p> <p>4-7 दिवसांतसुद्धा छोटे पक्षी</p>	<p>खुराक, उजेड, काडीकचरा, हवा, पाणी, जागा, स्वच्छता आणि सुरक्षा :</p> <p>थव्याचा स्रोत</p> <p>पिलांचा सजलन स्तर</p> <p>समूहासाठी परिस्थिती</p> <p>खुराक गुणवत्ता आणि सोय</p> <p>दोन थव्यांच्यामधील कालावधी</p> <p>रोगराईच्या समस्या</p>	<p>मोठ्या प्रमाणात फरक असलेल्या थव्यांपासून निर्माण झालेली पिल्ले</p> <p>पिल्लांना पाणी शोधण्यास किंवा तिथपर्यंत पोचण्यास त्रास होणे</p> <p>समूहासाठी चुकीचे तापमान</p> <p>पिल्लांना खुराक शोधण्यास त्रास होणे किंवा वाईट गुणवत्तेची खुराक</p> <p>दोन थव्यांच्या दरम्यान कमी कालावधी असणे</p> <p>अपुरी स्वच्छता आणि निर्जंतुकीकरण</p> <p>रोग</p> <p>अपुरी जैवसुरक्षा आणि स्वच्छता पद्धती</p>

Ross ब्रॉयलर पॉकेट मार्गदर्शिका : आरोग्य आणि जैवसुरक्षा

वयाच्या 7 दिवसानंतर सर्वसाधारण समस्यांचे निराकरण.

निरीक्षण करा	तपास करा	संभाव्य कारणे
<p>रोग :</p> <p>मेटॅबॉलिक</p> <p>बॅक्टेरियल</p> <p>व्हायरल</p> <p>फंगल</p> <p>प्रोटोज़ोअल</p> <p>बांडगूळ-संबंधी</p> <p>विष</p>	<p>खुराक, उजेड, काडीकचरा, हवा, पाणी, जागा, स्वच्छता आणि सुरक्षा :</p> <p>ब्रॉयलर फार्म स्वच्छता</p> <p>स्थानिक रोग समस्या</p> <p>लसीकरण आणि रोगराई प्रतिबंधक उपाय</p> <p>खुराक गुणवत्ता आणि पुरवठा</p> <p>उजेड आणि वारे खेळते ठेवणे</p>	<p>अयोग्य वातावरणीय स्थिती</p> <p>अयोग्य जैवसुरक्षा</p> <p>अधिक रोगराई समस्या</p> <p>कमी रोगराई सुरक्षा</p> <p>अपुरी किंवा चुकीची रोगराई प्रतिबंधक अंमलबजावणी</p> <p>वाईट खुराक गुणवत्ता</p> <p>खुराकापर्यंत पक्ष्यांना नीट पोहोचता न येणे</p> <p>अधिक किंवा अपुरे वारे खेळणे</p>
तणाव	<p>तणावाचे संभाव्य घटक :</p> <p>तापमान</p> <p>व्यवस्थापन</p> <p>प्रतिकारक क्षमता कमी करणारे रोग</p>	<p>अपुरे फार्म व्यवस्थापन</p> <p>अपुरी उपकरणे</p> <p>पक्ष्यांची अपुरी सोय किंवा देखभाल</p>

पुढे चालू

निरीक्षण करा	तपास करा	संभाव्य कारणे
<p>प्रक्रिया केंद्रावरून अधिक संख्येने पक्षी डी.ओ.ए. :</p> <p>प्लांटवर निरुपयोगी ठरवण्याचा अधिक दर</p>	<p>खुराक, उजेड, काडीकचरा, हवा, पाणी, जागा, स्वच्छता आणि सुरक्षा :</p> <p>थव्यांच्या नोंदी आणि माहिती</p> <p>थव्यांच्या आरोग्याचा स्तर</p> <p>वाढीच्या काळातील थव्याचा इतिहास (खुराक, पाणी किंवा वीज जाणे वगैरे)</p> <p>शेतावरील उपकरणापासून उद्धवणारा संभाव्य अपाय</p> <p>कॅचर्स, हाताळणी करणारे आणि वाहकांद्वारे पक्ष्यांची हाताळणी</p> <p>पक्ष्यांची हाताळणी आणि परिवहन करणाऱ्यांचा अनुभव आणि प्रशिक्षण स्तर</p> <p>कॅचिंग आणि परिवहनदरम्यानची परिस्थिती (हवामान आणि उपकरण यांसारखी)</p>	<p>वाढीदरम्यान आरोग्यविषयक तक्रारी</p> <p>पक्ष्यांचे आरोग्य आणि देखभाल यावर प्रभाव टाकणाऱ्या संबंधित ऐतिहासिक घटनांचे व्यवस्थापन</p> <p>पक्ष्यांची अयोग्य हाताळणी आणि कर्मचाऱ्यांद्वारे अयोग्य परिवहन</p> <p>हाताळणी, कॅचिंग किंवा प्रक्रिया केंद्राकडे परिवहन दरम्यान कठोर परिस्थिती (हवामान आणि उपकरण संबंधी)</p>

रोगाचे निदान

खालील तक्ता रोगांची लक्षणे ओळखण्याचे काही मार्ग दर्शवतो.

शेतावरील व्यक्तींकडून निरीक्षण	शेतावरील आणि प्रयोगशाळेतील तपासणी	डेटा आणि कल विश्लेषण
<p>पक्ष्यांच्या वर्तणुकीचे दैनंदिन मूल्यांकन</p> <p>पक्ष्यांचे बाह्यरूप (जसे पिसे, आकार, एकसारखेपणा, रंग)</p> <p>वातावरणीय बदल (जसे काडीकचऱ्याची गुणवत्ता, उकाडा किंवा थंडीमुळे तणाव, वारा खेळण्यापासून समस्या)</p> <p>रोगाची चिकित्सालयीन लक्षणे (जसे श्वसनातील आवाज किंवा त्रास, मनःस्थिती खराब होणे, विषा पडणे, विचित्र आवाज काढणे)</p> <p>थव्याचा एकसंधपणा</p>	<p>नियमित शेत भेट</p> <p>सामान्य आणि आजारी पक्ष्यांचे मृत्यूनंतर नेहमीचे शवविच्छेदन</p> <p>योग्य संख्येत आणि प्रकाराचे नमुने गोळा करणे</p> <p>पुढील विश्लेषणाची शवविच्छेदनानंतरच्या क्रियांची योग्य निवड - प्रमाणीकरण आणि स्पष्टीकरणाची गरज</p> <p>शेती, खुराक, काडीकचरा, पक्षी आणि इतर योग्य साहित्याची नियमित सूक्ष्मजीवशास्त्रीय चाचणी</p> <p>योग्य नैदानिक चाचणी</p> <p>योग्य लसशास्त्र</p>	<p>दैनंदिन आणि साप्ताहिक मृत्यूदर</p> <p>पाणी आणि खुराक यांचा खप</p> <p>तापमानाचा कल</p> <p>शेतावर मांडणीनंतर किंवा प्रक्रिया केंद्रावर आल्यावर डी.ओ.ए.</p> <p>प्रक्रिया होत असताना निरुपयोगी म्हणून काढून टाकणे</p>

हवेतील दूषके

सर्वसाधारण ब्रॉयलर गृह हवेतील दूषकांचे परिणाम.

दूषके	परिणाम
अमोनिया	आदर्श पातळी <10 पीपीएम 20 पीपीएम किंवा अधिक वासावरून ओळखता येते. >10 पीपीएम फुफ्फुसांच्या पृष्ठभागाला हानी पोहोचवते. >20 पीपीएम श्वसनाच्या रोगांचा प्रभाव वाढवते. >25 पीपीएम तापमान आणि वयावर अवलंबून वाढीचा दर कमी करते.
कार्बन डायऑक्साईड	आदर्श पातळी <3,000 पीपीएम >3,500 पीपीएम मुळे जलोदर होतो. जास्त पातळीवरील कार्बन डायऑक्साईड प्राणघातक असतो.
कार्बन मोनोऑक्साईड	आदर्श पातळी <10 पीपीएम >50 पीपीएम पक्ष्यांच्या आरोग्यावर प्रभाव टाकतो. कार्बन मोनोऑक्साईड जास्त पातळीवर प्राणघातक ठरतो.
धूळ	श्वसनमार्गाला नुकसान आणि रोगाच्या प्रभावितेत वाढ. गृहामधील धुळीचा स्तर कमीत कमी ठेवावा.
आर्द्रता	आदर्श पातळी 50-60% समूह केल्यानंतर परिणाम तापमानानुसार बदलतात. >29° सेल्सिअस (84.2° फॅरेनहाईट) आणि >70% सापेक्ष आर्द्रता असताना, वाढीवर परिणाम होईल. सापेक्ष आर्द्रता <50%, खासकरून समूह करण्याच्या वेळी असल्यास त्याचा वाढीवर परिणाम होतो.

व्यवस्थापनाच्या मूलभूत गोष्टी

वारा खेळण्याचा दर योग्य आहे का याची माहिती पक्ष्यांच्या वर्तणुकीवरून नीट मिळते.

ठेवण आणि वारा खेळण्याचे तंत्र

नैसर्गिक वारा खेळणे : एक किंवा अधिक बाजूस भिंती नसणे

- नैसर्गिक वारा खेळत असलेल्या घरांमध्ये 24 तास व्यवस्थापनाची गरज असते.
- आजूबाजूची परिस्थिती आणि गृहामधील परिस्थिती अशा दोन्हीवर लक्ष ठेवा.
- वातावरणातील कोणताही बदल झाल्यास पडदे किंवा बाजूच्या भिंतीवरील फ्लॅप्सची ठेवण बदला.
- थंडी मध्ये, तापमान नियंत्रण वाढविण्यासाठी सर्क्युलेशन फॅन्स वापरा पण पक्ष्यांच्या पातळीवर हवेची हालचाल फार जास्त होणार नाही याची काळजी घ्या.
- उष्ण वातावरणात, गृहामध्ये थंड आणि कमी आर्द्रतेची हवा आत घेण्यासाठी बाजूच्या भिंतीवरील सर्क्युलेशन फॅन्स वापरा.
- फॉगिंग प्रणाली वापरताना :
 - आर्द्रतेचे पातळी नीट तपासात रहा जेणेकरून ते खूप जास्त होणार नाही.
 - हवेची योग्य हालचाल होत राहिल याची खात्री करा.

नियंत्रित वातावरण मांडणी

- बंदिस्त वातावरण ब्रॉयलर गृह वारा खेळण्याच्या 3 टप्प्यांच्या गरजा पूर्ण करण्यास सक्षम असावे.
 - किमान वारा खेळणे.
 - संक्रमणी वारा खेळणे.
 - टनल वारा खेळणे.

ऋणात्मक दाब वारा खेळण्याचे तंत्र (नियंत्रित वातावरण मांडणी).

हवेचा योग्य प्रवाह आणि घनता साध्य करा

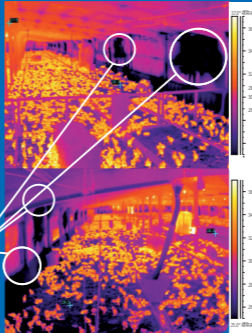
- जर आत येणाऱ्या हवेच्या प्रवाहाचा वेग आणि प्रमाण फार कमी असेल :
- थंड हवा थेट पक्षी/ काडीकचऱ्यावर पडेल
- काडीकचरा ओला होईल आणि पक्ष्यांना थंडी भरेल

गृह मजबुतीने बंदिस्त आहे याची खात्री करा.

- जेव्हा गृह व्यवस्थितपणे बंदिस्त असेल केवळ तेव्हाच वारा व्यवस्थित खेळता राहिल.
- याने ज्या वेगाने हवा गृहात प्रवेश करते ते नियंत्रित करता येते.
- हवेची गळती व्हायला नको.

हवेची गळती.

हवेच्या प्रवेशद्वारांची एकसारखी उघडीप असावी

- हवेची उघडी असलेली प्रवेश द्वारे गृहात समानतेने पसरलेली असावीत आणि ती एकसारखी उघडलेली असावीत.
- वारा खेळण्याचा दर कमी असताना काही प्रवेश द्वारे बंद करा जेणेकरून कमी दारांतून तेवढ्याच प्रमाणात हवा वाहती राहिल.
- याने खालील बाबी एकसारख्या होतील :
 - हवेच्या प्रवाहाचे प्रमाण
 - हवेच्या प्रवाहाचा वेग
 - हवेच्या प्रवाहाची दिशा
 - हवेचे वितरण

सातत्याने निरीक्षण आणि तपासणी करत रहा

- गृहातील दाब आणि हवेचा वेग तपासा :
 - गृहाच्या रुंदीअनुरूप दाब 30-40 पीए (0.12-0.16 इंच पाण्याचा कॉलम) असावा
 - हवेच्या प्रवेशद्वाराशी मोजलेला हवेचा वेग जवळपास 4 मी/सेकंद (800 फूट/मिन) असावा.
- पक्ष्यांची वर्तवणूक आणि विष्टेची गुणवत्ता तपासा.
- पुढील गोष्टींचे सातत्याने निरीक्षण करा :
 - हवेची गुणवत्ता
 - आरएच
 - संघननाच्या खुणा
 - धुळीचे स्तर
- हवेच्या प्रवाहाची दिशा आणि आगमस्थानाच्या सेटिंग्ज योग्य आहेत का हे तपासण्यासाठी धूर चाचणी वापरा.

कार्यपद्धती

नियंत्रित वातावरण मांडणीमधील ऋणात्मक दाब तपासणे

1. गृहाचे सर्व दरवाजे आणि वाऱ्याचे मार्ग बंद करा.
2. एक 122 सेमी/127 सेमी (48 इंच /50 इंच) पंखा किंवा दोन 91 सेमी (36 इंच) पंखे चालू करा.
3. गृहामधील दाब 37.5 पीए (पाण्याचा कॉलम 0.15 इंच) पेक्षा कमी नसावा.

किमान वारा खेलणे

- पूर्णवेळ किमान प्रमाणात वारा खेळू द्यावा.
- किमान प्रमाणात वारा खेळणे लहान पिलांसाठी, रात्रीच्या वेळी किंवा थंड वातावरणात वारा खेळण्यासाठी वापरले जाते.
- किमान प्रमाणात वारा खेळणे वेळेवर आधारित असावे, तापमानावर नाही.
- येणारी थंड हवा आधी गृहाच्या छताच्या टोकाला जाईल जेणेकरून ती पक्ष्यांच्या पातळीला येईपर्यंत पुरेशी उष्ण झाली असेल आणि वारा खेळेल यासाठी ऋणात्मक दाब पुरेसा मोठा आहे याची खात्री करून घ्या.
- हवेचे मार्ग किमान 5 सेमी (2 इंच) उघडले जावेत जेणेकरून पुरेशी हवा येईल.

संक्रमणी वारा खेलणे

- जेव्हा तापमान ठरवलेल्या पातळीपेक्षा जास्त होईल तेव्हा संक्रमणी वारा खेळता ठेवल्याने गृहांमधून अतिरिक्त उष्णता बाहेर निघेल.
- बाजूच्या भिंतीची आत येऊ देण्याची क्षमता उपयोगात आणल्या गेलेल्या टनल फॅनच्या क्षमतेच्या 40-50% आत येऊ देईल इतकी असावी.

टनलमध्ये वारे खेळणे

- फक्त उष्ण किंवा फार उकाडा असलेल्या वातावरणात वापर करावा किंवा जिथे मोठे पक्षी वाढवले जात आहेत अशा ठिकाणी वापर करावा.
- बाजूच्या भिंतीवरील पंखे बंद केले आहेत याची खात्री करून घ्या (जर तर संक्रमणी वारे खेळवले असेल तर)
- बाजूच्या भिंतीवरील आत येण्याचे मार्ग बंद असल्याची खात्री करून घ्या.
-- आत येणारी सर्व हवा फक्त टनलमधील मार्गातून यावी.
- प्रत्येक 33 मीटरवर (100 फूट) प्रवासी कुंपण घालण्याचा विचार करावा.

बाष्पीय थंडावा

- पंखे, फॉर्गर्स, उदबाष्पक आणि आत येण्याचे मार्ग स्वच्छ ठेवा.
- वापराच्या सुरुवातीच्या काळात कूलिंग पॅड्स वर खूप जास्त प्रमाणात पाणी असल्याने गृहाचे तापमान फार लवकर कमी होईल.
- कूलिंग पंप चक्रीय (चालू/बंद) पद्धतीने चालवा जेणेकरून तापमानवर चांगले नियंत्रण ठेवता येईल.
- ज्या प्रकारची फॉर्गिंग प्रणाली वापरली आहे त्यासाठी योग्य दाब राहिल याची खात्री करा :
 - कमी दाब, 7-15 बार (102-218 पीएसआय); थेंबाचा आकार 30 मायक्रॉन पर्यंत.
 - जास्त दाब, 28-41 बार (406-595 पीएसआय); थेंबाचा आकार 10-15 मायक्रॉन.
 - फार जास्त दाब (धुक्या सारखे), 48-69 बार (696-1001 पीएसआय); थेंबाचा आकार 5 मायक्रॉन.
- बाष्पीय थंडावा हवेमध्ये आर्द्रता मिसळतो आणि सापेक्ष आर्द्रता वाढवतो. पक्ष्यांची नीट देखभालीसाठी, सापेक्ष आर्द्रता आणि शुष्क बल्ब तापमान यावर हे तंत्र चालवा.
- बाष्पीय थंडावा तंत्र वापरताना हवेचा वेग योग्य राहिल याची खात्री करा.

प्रकाश व्यवस्था

- प्रत्यक्ष उजेड कार्यक्रम स्थानिक कायदे, प्रत्येक थव्याची परिस्थिती आणि बाजाराच्या गरजांवर अवलंबून असेल, पण खालील सल्ला पक्ष्याचे आरोग्य आणि जैविक कार्यक्षमतेसाठी पुरक ठरेल :
 - वयाच्या 0-7 दिवसांपर्यंत, पिल्लांना 23 तास उजेड आणि 1 तास अंधार मिळाले पाहिजेत.
 - 7 दिवसानंतर, अंधार 4-6 तास असणे फायदेशीर ठरेल.
- प्रकाशाच्या कार्यक्रमात बदल करायचे असल्यास ते बदल 2-3 दिवसांवर करावे.
- पहाट ते संध्याकाळच्या कार्यक्रामुळे फीडर जवळील गर्दी कमी होईल.
- अंधून-मधून प्रकाश देण्याचा कार्यक्रम साधा असावा पण त्यात निदान 4 तासांचा एकसलग अंधाराचा काळ असावा. योग्य फीडर आणि ड्रिंकर जागा पुरवली जावी.
- उजेडाच्या प्रखरतेसाठी स्थानिक कायद्यांचे पालन केले पाहिजे पण किमान :
 - 30-40 लक्स (3-4 फूट मेणबत्या) वयाच्या 7 व्या दिवसापर्यंत द्या.
 - किमान 5-10 लक्स (0.5-1.0 फूट मेणबत्या) वयाच्या 7 व्या दिवसानंतर द्या.
- अंधाराच्या काळात, उजेडाची प्रखरता 0.4 लक्स (0.04 फूट मेणबत्ती) पेक्षा कमी असावी.
- गृहात उजेड समप्रमाणात पसरलेला असावा आणि बाहेरून गृहात प्रवेश करणारा उजेड थांबवावा.

विष्ठा व्यवस्थापन

विषेच्या खराब गुणवत्तेची कारणे.

स्टॉकिंग घनता

- गुणवत्ता आश्वासन मानकांसाठी स्थानिक कायदे आणि गरजांचे पालन करा.
- स्टॉकिंग घनतेसाठी योग्य प्रमाणात वारा खेळणे आणि ट्रॅक्टर आणि फीडरभोवती जागा पुरेशी असल्याची खात्री करून घ्यावी.

हाताने वजन करणे

- पक्ष्यांचे वजन करताना, पक्ष्यांचे नियमितपणे वजन करावे आणि तेही दिवसातून एका ठराविक वेळीच करावे.
- प्रत्येक वेळी, प्रत्येक गृह किंवा विभागातून किमान 3 जागांवरून एकाच आकाराचा पक्ष्यांचा नमुना घ्यावा.

मोठ्या संख्येत पक्ष्यांचे वजन करणे

- 0 ते 21 दिवसांदरम्यान, पक्ष्यांचे मोठ्या संख्येत वजन करावे.
- किमान 100 पक्ष्यांचे (किंवा एकूण संख्येच्या 1% पक्ष्यांचे, जी संख्या जास्त असेल) एका वेळी वजन करावे.

कार्यपद्धती मोठ्या संख्येत पक्ष्यांचे वजन करणे

1. मोजमापाच्या तराजूला बादली किंवा वजन करण्याची भांडी बांधा जी कुंपणाच्या वर सुरक्षित ठिकाणी लावलेली असेल आणि "शून्य" वर सेट केलेली असेल.
2. प्रत्येक गृहातून किमान 3 निरनिराळ्या भागांतून पक्ष्यांचा नमुना घ्या, नमुना घेण्याचे ठिकाण भिंती किंवा दरवाज्यापासून दूर असावे.

वजनासाठी पक्ष्यांचा नमुना घेण्याच्या ठिकाणांची उदाहरणे. लाल वर्तुळे अशा जागा दाखवतात जिथून पक्ष्यांचा नमुना घेतला जाऊ शकतो.

3. शांतपणे आणि योग्यपणे पक्ष्यांना हाताळा, मोजा आणि योग्य संख्येत पक्षी वजनाच्या भांड्यात ठेवा (भांड्याच्या आकारानुसार 10-20 पक्षी).
4. वजन करायचे भांडे पुन्हा तराजूवर ठेवा, ते स्थिर होईपर्यंत थांबा आणि एकूण वजनाची आणि पक्ष्यांच्या संख्येची नोंद करा आणि त्यांना पुन्हा मुख्य गृह क्षेत्रात सोडा.
5. निवडलेल्या कुंपणातील नमुन्याच्या सर्व पक्ष्यांचे वजन होईपर्यंत ही प्रक्रिया पुन्हा-पुन्हा करा (याने कोणताही निवडीचा पक्षपात दूर होईल).
6. जेव्हा सर्व नमुन्याच्या पक्ष्यांचे वजन करण्याचे काम पूर्ण होईल, तेव्हा सर्व नोंद केलेल्या वजनांची बेरीज करा आणि त्याला वजन केलेल्या पक्ष्यांच्या एकूण संख्येने भागा ज्याने त्यातून आपल्याला त्या गृहातील पक्ष्यांचे सरासरी वजन कळेल.

प्रत्येक पक्ष्याचे वजन

- प्रत्येक पक्ष्याचे वजन वयाच्या 21-28 दिवसानंतर केले जावे, ते त्यावर होणाऱ्या प्रक्रियेच्या वेळी त्याच्या वयावर अवलंबून आहे.
- कॅचिंग फ्रेम किंवा कुंपण वापरून पक्ष्याला धरा.

कार्यपद्धती

प्रत्येक पक्ष्याचे वजन

1. तराजू कुंपणाच्या वर सुरक्षित ठिकाणी टांगलेले असावे आणि शून्यावर सेट केलेले असावे आणि त्यात वजन करताना पक्ष्याला मजबुतीने धरून ठेवण्यासाठी 'बेडी' असावी.
2. किमान 100 पक्षी (किंवा एकूण संख्येच्या 1%, यापैकी जी संख्या जास्त असेल) एकावेळी घ्यावे.
3. कुंपणामधील सर्व पक्ष्यांच्या वजन केले जावे जेणेकरून निवडीचा पक्षपात दूर होईल.
4. गृहातील सर्व निवडलेल्या पक्ष्यांचे वजन केल्यावर, प्रत्येक गृहासाठी सरासरी प्रत्यक्ष-वजन आणि सीव्ही% काढा.

ऑटोमॅटिक वजन प्रणाली

- कोणत्याही स्वयंचलित वजनमापीचे आकडे वापराच्या दरासाठी नियमितपणे तपासले जावेत (दररोज पूर्ण केलेली वजने) आणि आढळलेले सरासरी प्रत्यक्ष वजन आठवड्यातून किमान एकदा प्रत्यक्ष वजनाशी पडताळून पाहावे.
- लहान नमुना घेतल्यामुळे चुकीचे प्रत्यक्ष वजन मिळेल :
-- वजनाच्या तराजूची जागा तपासा.

वजनाच्या डेटामधील भिन्नता

जर नमुना वजनातून मिळालेला डेटा आधीच्या वजनाप्रमाणे किंवा अपेक्षित वजनाप्रमाणे नसेल, तर लगेच पक्ष्यांच्या दुसऱ्या नमुन्याचे वजन करा. याने खात्री होईल की काही समस्या आहे किंवा नाही आणि संभाव्य समस्यांचे निदान होईल (उदाहरणार्थ, अयोग्य नमुना पद्धती, कुचकामी ड्रिंकर, रोग इत्यादी) ज्यांचे निराकरण करावे लागेल.

कॅचिंगची तयारी

- कॅचिंगच्या आधी 3 दिवस 23 तास उजेड आणि 1 तास अंधार (स्थानिक कायद्यांप्रमाणे मंजुरी असल्यास), त्यात किमान 5-10 लक्स (0.5-0.9 फूट मेणबत्त्या) प्रकाश असला पाहिजे.
- पक्ष्यांवर प्रक्रिये होण्याच्या 8-12 तास आधी खुराक काढून घ्यावी असा सल्ला दिला जातो.
- खुराक काढण्याचा कालावधी = गृहामधील खुराकाशिवायचा वेळ + कॅचिंगचा वेळ + परिवहनाचा वेळ + हॉल्टिंगचा (लेयर्रेज) वेळ.
- ज्यांच्यावर प्रक्रिया व्हायची आहे असे ब्रॉयलर्सची पातळ विष्टे, छोटे आतड्यातील द्रव आणि छाती व घशामध्ये घाण ही सर्व लक्षणे काढण्याचा कालावधी प्रमाणेबाहेर होता असे दर्शवतात (12 तासांपेक्षा अधिक).
- पिकामध्ये खुराकाची उपस्थिती किंवा प्रक्रिया केंद्रावर विष्टेमधील संसर्ग असे दर्शवतात की खुराक काढण्याचा कालावधी पुरेसा नव्हता (8 तासांपेक्षा कमी).
- ट्रिंक्स काढण्याचे काम शक्य तेवढे उशीरा करा.
- औषधांसाठी काढून घेण्याच्या कायदेशीर कालावधीचे पालन करा.

प्री-कॅच

कॅचिंगच्या आधी, खालील तपासणी पूर्ण करा.

प्री-कॅच तपासणी	कार्य
पक्ष्यांना गोळा करून त्यांचे परिवहन करण्यासाठी लागणारा कालावधी	पक्ष्यांना गोळा करून त्यांचे परिवहन करण्यासाठी लागणाऱ्या कालावधीचा अंदाज घ्या आणि जेव्हा पक्ष्यांवर प्रक्रिया करायची असेल त्यानुसार गोळा करणे सुरू करा.
क्रेट्स/मोड्यूलसची संख्या	पक्ष्यांना गोळा करण्या आधी क्रेट्स/मोड्यूलसची संख्या आणि परिवहन करण्यासाठी लागणाऱ्या ट्रक्सची संख्या ठरवा.
उपकरणे	सर्व वापरलेली उपकरणे (वाहने, क्रेट्स, कुंपण आणि जाळीसह) स्वच्छ, निर्जंतुक आणि सुस्थितीत असल्याची खात्री करा.
कुक्कुटपालन केंद्राच्या प्रवेशद्वाराशी जमिनीची स्थिती	कुक्कुटपालन केंद्राच्या प्रवेशद्वाराशी असलेल्या जमिनीची (आणि तिथपर्यंत येणाऱ्या कुठल्याही दुय्यम रस्त्याची) डागडुजी, भराव आणि समतल करून घ्या जेणेकरून भरलेल्या ट्रक्सना व्यवस्थितपणे जाता येईल.
काडीकचरा	गोळा करणे सोपे होण्यासाठी ओला काडीकचरा बदला.
खुराकाचे उपकरण	गृहामधून खुराकाचे उपकरण काढा किंवा त्याला अशा ठिकाणी ठेवा जिथे पक्ष्यांना किंवा लोकांना अडचण होणार नाही (खुराकाचे उपकरण डोक्याच्या वर असलेल्या उंचीपर्यंत न्या).
विभाग करणे	मोठ्या गृहांमध्ये, पक्ष्यांना निरनिराळी कुंपणे घालून वेगळे गट पाडा.
प्रकाशाची तीव्रता	गोळा करण्याच्या प्रक्रिये दरम्यान प्रकाशाची तीव्रता कमी करा. अचानक प्रकाशाची तीव्रता वाढवू नका. रात्री गोळा करताना, जे अधिक योग्य आहे, प्रकाशाची तीव्रता शक्य तितकी कमी करा जेणेकरून पक्ष्यांना सुरक्षितपणे गोळा करता येईल. दिवसा गोळा करताना, दारांवर पडदे घालून प्रकाशाची तीव्रता शक्य तितकी कमी करा. तरीही सुरक्षित आणि काळजीपूर्वक गोळा करण्यासाठी पुरेसा प्रकाश असू द्या. उजेड मंद केल्यावर पक्ष्यांना जर स्थिर होऊ दिले आणि गोळा करण्या आधी त्यांना कमीत कमी हलवले तर सर्वोत्कृष्ट परिणाम आढळतात.
खेळता वारा	वारा परिणामकारकरीत्या खेळता ठेवा. गोळा करण्याच्या संपूर्ण प्रक्रियेच्या दरम्यान वारा खेळण्याच्या तंत्रावर देखरेख असू द्या आणि त्यात गरजेप्रमाणे बदल करत रहा जेणेकरून गृहामध्ये उकाडा साठणे थांबवता येते आणि पक्ष्यांवर पुरेशी हवा खेळती राहते. पक्ष्यांना अधिकची गर्मी (धापा टाकणे) लागत आहे का हे पाहण्यासाठी त्यांच्यावर नीट लक्ष ठेवा.

गोळा करणे

ब्रॉयलर गोळा करण्याची योग्य पद्धत.

- पक्ष्यांना काळजीपूर्वक क्रेट्स किंवा मॉड्यूल्समध्ये ठेवा, त्यात वरपासून खालच्याबाजूला लोडी करा.
- प्रत्येक क्रेट किंवा मॉड्यूलमधील पक्ष्यांची संख्या स्थानिक कायद्याप्रमाणे असावी. जास्त तापमाना असले तर पक्ष्यांची संख्या कमी करा.
- गोळा करण्यासाठी यंत्रांचा वापर करताना यंत्र निर्मात्याच्या सूचनांचे पालन करा.
- गोळा करणे सुरू असताना गृहाचा मुख्य दरवाजा बंद ठेवा जेणेकरून पुरेसा ऋणात्मक दाब आणि राहिल आणि वारे खेळते राहिल. पक्ष्यांवर नीट लक्ष ठेवे ज्याने अधिक उकाडा होण्याची चिन्हे कळतील.
- गोळा करण्याची प्रक्रिया सुरू करण्याआधी फीडर्स किंवा ट्रिंक्स सारखे अडथळे काढून टाका किंवा उंचावर ठेवा.
- मोठ्या गृहामध्ये गर्दी टाळण्यासाठी विभाजक वापरा.
- कुठे समस्या उद्भवली आहे आणि अधिक प्रशिक्षणाची गरज आहे का, याचे निदान करण्याचा फायदेशीर मार्ग म्हणजे खरचटलेल्या किंवा जखमांच्या भागांचे निरीक्षण करणे.

वेळेनुसार जखमांच्या रंगात बदल

वेळ	रंग
मिनिटे	लाल
12 तास	गडद लाल - जांभळा
24 तास	फिकट हिरवा - जांभळा
36 तास	पिवळा, हिरवा - जांभळा
48 तास	नारिंगी
72 तास	पिवळा - नारिंगी
96 तास	किंचित पिवळा
120 तास	सर्वसाधारण

- जर रंगावरून असे समजले की जखम या वेळात झाली आहे;
 - > 24 तासांपूर्वी; तर ते शेतावर घडले आहे
 - 12-18 तासांपूर्वी; तर ते गोळा करताना घडले आहे
 - काही मिनिटांपूर्वी; तर ते प्रक्रिया केंद्रात घडले आहे

वाहतूक

- स्थानिक वाहतूक कायदे पाळले गेलेच पाहिजेत.
- वाहनात वातावरण आणि वाऱ्याचे झोके यांपासून पुरेसे संरक्षण असले पाहिजे.
- वारा खेळणे आणि/किंवा अधिक उकाडा आवश्यक असेल तेव्हा वापरली पाहिजे :
 - लोडिंग करताना
 - वाहन स्थिर असताना
 - प्रक्रिया केंद्रातील होल्डिंग भागात
- पक्ष्यांना गरजेपेक्षा अधिक वेळ वाहनात ठेवू नये.

उत्पादनाच्या नोंदी

ब्रॉयलर उत्पादनासाठी लागणाऱ्या नोंदी.

प्रसंग	नोंदी	टीप
पिल्लांची मांडणी	एक दिवस वयाच्या पक्ष्यांची संख्या जनक थवा आणि थव्याचे वय आगमनाची तारीख आणि वेळ पिलांची गुणवत्ता पिलांचे शरीर तपासणे	प्रत्यक्ष वजन, एकसारखेपणा, आगमनाच्या वेळी मृत झालेल्यांची संख्या वयासाठी शारीरिक तपासणीची टक्केवारी तपासा
मृत्यूदर	दररोज साप्ताहिक एकूण	शक्य असल्यास लिंगानुरूप नोंद वेगळी निवड केल्याची नोंद आणि वेगळी निवड करण्याचे कारण अधिक मृत्यू झाल्यावर शवविच्छेदनाच्या नोंदी बांडगूळ जखमांच्या स्कोअरने बांडगूळ समस्येची पातळी कळते प्रत्यक्ष संख्या आणि टक्केवारीची नोंद करा 7-दिवस मृत्यूदरावर विशेष लक्ष द्या
औषधोपचार	तारीख प्रमाण बॅच क्रमांक	पशुवैद्यकाच्या सूचनेनुसार
लसीकरण	लसीकरणाची तारीख लसीचा प्रकार बॅच क्रमांक एक्स्पायरीची तारीख	लसीकरणानंतर कोणत्याही अनपेक्षित परिणामाची नोंद करा

पुढे चालू

Ross ब्रॉयलर पॉकेट मार्गदर्शिका : परिशिष्ट 1 - उत्पादनाच्या नोंदी

प्रसंग	नोंदी	टीप
प्रत्यक्ष वजन	साप्ताहिक सरासरी प्रत्यक्ष वजन साप्ताहिक एकसारखेपणा (सीक्वी%)	प्रसंस्करण वजनाचा अंदाज बांधताना अधिक सातत्याने मोजमाप करावी लागते
खुराक	डिलिक्दरीची तारीख संख्या खुराकाचा प्रकार खुराकाचे स्वरूप गोळा करण्याच्या आधी खुराक काढणीची तारीख	एफसीआर मापण्यासाठी आणि ब्रॉयलर कामकाजाचा खर्च प्रभाविता प्रमाण ठरवण्यासाठी खाल्लेल्या खुराकाचे नेमके मोजमाप होणे आवश्यक आहे. खुराकाची गुणवत्ता तपासा
पाणी	दैनंदिन उपभोग पाण्याचे खुराकाशी गुणोत्तर पाण्याची गुणवत्ता क्लोरीनेशनची पातळी	दैनंदिन उपभोग आलेखाच्या रूपात मांडा, शक्यतो प्रत्येक गृहासाठी. पाण्याच्या उपभोगातील अचानक बदल समस्यांची सूचना वेळे आधी देतो. खनिजे आणि/किंवा बॅक्टेरिआलॉजिकल खासकरून जिथे बोअरवेल किंवा उघडे पाण्याचे साठे वापरले जातात
वातावरण	तापमान : जमीन, काडीकचरा आणि आतील आणि बाहेरील हवेचे तापमान - रोजचे किमान - रोजचे कमाल - समूहात ठेवलेले असताना दिवसातून 4-5 वेळा मोजा. - समूहात ठेवलेले असताना काडीकचरा - बाहेरील तापमान (रोजचे) • सापेक्ष आर्द्रता (दररोज) हवेची गुणवत्ता काडीकचऱ्याची गुणवत्ता उपकरणांचे शेवटचे कॅलिब्रेशन कुणी आणि कधी केले	वेगवेगळ्या ठिकाणांवर लक्ष ठेवा, खासकरून पिलांच्या विष्टेचा भाग स्वयंचलित तंत्राना मॅन्युअल क्रियांनी दररोज तपासा आदर्श स्थितीत धूळ, CO ₂ , NH ₃ नोंदवा, किंवा किमान धूळ आणि NH ₃ ची पातळी नोंदवून घ्या.

पुढे चालू

Ross ब्रॉयलर पॉकेट मार्गदर्शिका : परिशिष्ट 1 - उत्पादनाच्या नोंदी

प्रसंग	नोंदी	टीप
कमी होणे	काढून टाकलेले पक्षी काढून टाकण्याचा वेळ आणि तारीख	
प्रक्रिया केंद्रामधून माहिती	शवाची गुणवत्ता आरोग्य तपास शवाची रचना काढून टाकण्याचे कारण आणि %	
स्वच्छ करणे	एकूण बॅक्टेरियल मोजमाप	निर्जंतुकीकरणानंतर, साल्मोनेला, स्टॅफायलोकॉक्स किंवा इ. कोलाय आवश्यकतेनुसार तपासा
गृहाचे निरीक्षण	रोजच्या निरीक्षणाची वेळ नोंदवा पक्षांच्या निरीक्षणाची नोंद करा	वर्तणूक आणि वातावरणीय परिस्थिती
प्रकाश कार्यक्रम	अंधार आणि उजेडाचा काळ चालू आणि बंद ठेवण्याचा वेळ	अधून-मधून आहे किंवा नाही
पाहुणे	कोण कशासाठी भेटीची तारीख आणि कारण यापूर्वीची शेताला दिलेली भेट (ठिकाण आणि तारीख)	नंतर शोधून काढता येण्यासाठी असे प्रत्येक पाहुण्यासाठी करा.

कामगिरीचे महत्त्वाचे निकष

उत्पादन कार्यक्षमता घटक (पीईएफ)*

$$\frac{\text{राहण्याची क्षमता x प्रत्यक्ष वजन किलोमध्ये}}{\text{दिवसांमध्ये वय x एफसीआर}} \times 100$$

उदाहरणार्थ वय 42 दिवस, प्रत्यक्ष वजन 2,652 ग्रॅम, मृत्यूदर 2.8%, एफसीआर 1.75

$$\frac{97.20 \times 2.652}{42 \times 1.75} \times 100 = 351$$

उदा. वय 46 दिवस, प्रत्यक्ष वजन 3006 ग्रॅम, मृत्यूदर 3.10%, एफसीआर 1.83

$$\frac{96.90 \times 3.006}{46 \times 1.83} \times 100 = 346$$

टीप : आकडा जेवढा मोठा, तेवढी तांत्रिक कार्यक्षमता अधिक चांगली.

या आकडेमोडीवर रोजच्या वाढीचा बराच प्रभाव पडतो. जेव्हा वेगवेगळ्या वातावरणात तुलना केली जाते, तेव्हा ही तुलना प्रक्रियेच्या वेळी एकसारख्या वयोमानानुसार करावी.

*याला यूरोपियन प्रोडक्शन एफिशियन्सी फॅक्टर (ईपीईएफ) असेही म्हणतात

बदलाचा गुणांक %(सीव्ही%)

$$\text{सीव्ही\%} = \frac{\text{प्रमाण विचलन}}{\text{सरासरी शरीर वजन}} \times 100$$

उदा. एका थव्याचे सरासरी शारीरिक वजन 2550 ग्रॅम (5.62 पाउंड) आहे आणि त्या सरासरी वजनासाठी प्रमाण विचलन 250 ग्रॅम (0.55 पाउंड) आहे.

$$\text{सीव्ही\%} = \frac{250 \text{ ग्रॅम (0.55 पाउंड)}}{2550 \text{ ग्रॅम (5.62 पाउंड)}} \times 100 = 9.80$$

टीप : सीव्ही% जेवढे कमी असेल, थवा तेवढाच एकसमान आणि कमी भिन्नता असलेला असेल. प्रत्यक्ष वजनाचे वितरण तपासण्यासाठी सीव्ही% हे एक महत्त्वाचे साधन आहे.

खुराक रूपांतरण गुणोत्तर (एफसीआर)

$$\text{एफसीआर} = \frac{\text{खाण्यात आलेली एकूण खुराक}}{\text{एकूण प्रत्यक्ष वजन}}$$

उदा. 10 पक्ष्यांच्या नमुन्याचे एकूण प्रत्यक्ष वजन 31480 ग्रॅम (69.34 पाउंड) आहे आणि त्यांनी एकूण 36,807 ग्रॅम (81.07 पाउंड) ची खुराक संपवली आहे. या नमुना संचासाठी सरासरी खुराक रूपांतरण खालील प्रकारे काढता येईल :

$$\text{एफसीआर} = \frac{36807 \text{ ग्रॅम (81.07 पाउंड)}}{31480 \text{ ग्रॅम (69.34 पाउंड)}} = 1.169$$

टीप : एफसीआर जेवढा कमी, एक पक्षी (किंवा पक्ष्यांचा संच) खुराकाचे रूपांतरण जिवंत शरीराच्या वजनात करण्यासाठी तेवढाच जास्त कार्यक्षम असेल. चांगला एफसीआर असणे विशेषकरून ब्रॉयलर्स साठी फार महत्त्वाचे आहे कारण त्यांची प्रक्रिया बरेचदा प्रत्यक्ष वजनावर केली जाते आणि ग्राहकांना विकण्यायोग्य मांस अधिकाधिक हवे असते.

समायोजित केलेला खुराक रूपांतरण गुणोत्तर (समायोजित एफसीआर)

$$\text{समायोजित एफसीआर} = \text{प्रत्यक्ष एफसीआर} + \frac{\text{अपेक्षित शारीरिक वजन} - \text{प्रत्यक्ष शारीरिक वजन}}{\text{घटक}}$$

मोजमापनाची जी एकके वापरली आहेत त्यानुसार, वरील समीकरणातील घटक बदलेल. मोजमापनाची जी एकके वापरली आहेत त्यानुसार, एएच साठी, 10 पाउंड, 4.5 किलो किंवा 4500 ग्रॅम्स चा घटक वापरला गेला पाहिजे. ब्रॉयलरच्या कार्यक्षमतेच्या तुलनेसाठी समायोजित एफसीआरसाठी या समीकरणाने चांगला अंदाज बांधता येतो. तरीही, याची नोंद घेणे गरजेचे आहे की प्रत्यक्ष वजनाच्या + किंवा - 0.5 पाउंड/ 0.227 किलो/ 227 ग्रॅम्सच्या पुढे अपेक्षित वजनांसाठी एफसीआर समायोजित केल्याने तुलना चांगली होणार नाही.

उदा. (एकके ग्रॅम्स मध्ये आहेत)

$$\text{समायोजित एफसीआर} = \text{प्रत्यक्ष एफसीआर} + \frac{\text{अपेक्षित शारीरिक वजन} - \text{प्रत्यक्ष शारीरिक वजन}}{4500 \text{ ग्रॅम}}$$

$$\text{समायोजित एफसीआर} = 1.215 + \frac{1350 \text{ ग्रॅम} - 1290 \text{ ग्रॅम}}{4500 \text{ ग्रॅम}}$$

$$= 1.215 + (60 \text{ ग्रॅम} / 4500 \text{ ग्रॅम})$$

$$= 1.215 + 0.013$$

$$= \mathbf{1.228 \text{ समायोजित एफसीआर}}$$

Ross ब्रॉयलर पॉकेट मार्गदर्शिका : परिशिष्ट 2 - कामगिरीचे महत्त्वाचे निकष

उदा. (एकके किलोमध्ये आहेत)

अपेक्षित शारीरिक वजन - प्रत्यक्ष शारीरिक वजन

$$\text{समायोजित एफसीआर} = \text{प्रत्यक्ष एफसीआर} + \frac{\text{अपेक्षित शारीरिक वजन - प्रत्यक्ष शारीरिक वजन}}{4.5 \text{ किलो}}$$

$$\text{समायोजित एफसीआर} = 1.215 + \frac{1.350 \text{ किलो} - 1.290 \text{ किलो}}{4.5 \text{ किलो}}$$

$$\begin{aligned} &= 1.215 + (0.06 / 4.5 \text{ किलो}) \\ &= 1.215 + 0.013 \\ &= \mathbf{1.228 \text{ समायोजित एफसीआर}} \end{aligned}$$

उदा. (एकके पाउंड मध्ये आहेत)

अपेक्षित शारीरिक वजन - प्रत्यक्ष शारीरिक वजन

$$\text{समायोजित एफसीआर} = \text{प्रत्यक्ष एफसीआर} + \frac{\text{अपेक्षित शारीरिक वजन - प्रत्यक्ष शारीरिक वजन}}{10 \text{ पाउंड}}$$

$$\text{समायोजित एफसीआर} = 1.215 + \frac{2.97 \text{ पाउंड} - 2.84 \text{ पाउंड}}{10 \text{ पाउंड}}$$

$$\begin{aligned} &= 1.215 + (1.13 \text{ पाउंड} / 10 \text{ पाउंड}) \\ &= 1.215 + 0.013 \\ &= \mathbf{1.228 \text{ समायोजित एफसीआर}} \end{aligned}$$

टीप : समायोजित एफसीआर ही गणना तेव्हा उपयोगी ठरते जेव्हा तुम्हाला सामान्य अपेक्षित वजनाच्या तुलनेत हा थवा कसा आहे हे जाणून घ्यायचे असते. ब्रीडची तुलना करताना देखील हे उपयोगी असते, कारण एका विशेष अपेक्षित वजनावर त्यांचे विश्लेषण करता येते.

समस्यांचे निराकरण

समस्या	संभाव्य कारणे	कार्य
सुरुवातीचा जास्त मृत्यूदर (पहिल्या आठवड्यात >1%)	पिलांची खराब गुणवत्ता चुकीचे समूह बनवणे रोग भूक	उबवणीची केंद्रातील पद्धती आणि अंड्यांचे आरोग्य तपासा समूह पुन्हा समायोजित करा मेलेल्या पिलांचे शव विच्छेदन करा, पशुवैद्याचा सल्ला घ्या अपेक्षित शारीरिक भरणी पातळी मोजा आणि साध्य करा खुराक उपलब्धता तपासा - प्रमाण आणि जागा
जास्त मृत्यूदर (7 दिवसानंतर)	चयापचयी विकार (जलोदर, अचानक मृत्यू होणे) संसर्गजन्य रोग पायाच्या समस्या	वारा खेळण्याचा दर तपासा खुराकाचे घटक तपासा सुरुवातीचे अधिकचे वाढीचे दर टाळा उबवणी केंद्रातील वारा खेळण्याचा दर तपासा कारणमीमांसा करा (मृत्यूनंतर) औषधे आणि लसीकरणासाठी पशुवैद्याचा सल्ला घ्या. पाण्याचा खप तपासा अन्नामधील कॅल्शियम, फॉस्फोरस आणि व्हिटॅमिन डी यांची पातळी तपासा. पक्षांच्या हालचाली वाढवण्यासाठी प्रकाश कार्यक्रम वापरा
सुरुवातीची खराब वाढ आणि एकसारखेपणा	पोषण पिलांची गुणवत्ता वातावरणीय परिस्थिती भूक रोग	सुरुवातीचे रेशन तपासा - उपलब्धता आणि पोषण आणि प्रत्यक्ष गुणवत्ता पाण्याचा पुरवठा तपासा - उपलब्धता आणि गुणवत्ता उबवणी केंद्रातील प्रक्रिया तपासा - अंड्यांचे आरोग्य, साठवण, उबवण परिस्थिती, उबवणीचा वेळ, परिवहन कालावधी आणि परिस्थिती तापमान आणि आर्द्रता तपासा दिवसाची लांबी तपासा हवेची गुणवत्ता तपासा - CO ₂ , धूळ, वारा खेळण्याचा किमान दर भुकेचे पुरेसे उद्दीपन न होणे - शरीर संपूर्णपणे भरलेल्या पक्षांचे प्रमाण कमी मेलेल्या पिलांचे शव विच्छेदन करा, पशुवैद्याचा सल्ला घ्या

पुढे चालू

Ross ब्रॉयलर पॉकेट मार्गदर्शिका : परिशिष्ट 3 - समस्या निराकरण

समस्या	संभाव्य कारणे	कार्य
अपुरी उशिरा वाढ आणि एकसारखेपणा	पोषकद्रव्यांचे कमी सेवन संसर्गजन्य रोग वातावरणीय परिस्थिती	खुराकाची तपासणी पोषकद्रव्ये आणि प्रत्यक्ष गुणवत्ता आणि घटक यांच्यासाठी करा खुराक ग्रहण आणि उपलब्धता तपासा अधिकचे सुरुवातीचा प्रतिबंध प्रकाश कार्यक्रम अधिक बंधनकारक आहेत मृत्यूदर अधिक आहे वारा खेळण्याचा दर तपासा स्टॉकिंग घनता तपासा गृहाचे तापमान तपासा पाणी आणि खुराक उपलब्धता तपासा फीडर आणि ड्रिंकरच्या जागा तपासा
काडीकचऱ्याची गुणवत्ता चांगली नसणे	पोषण वातावरण संसर्गजन्य रोग	आहारामध्ये खराब गुणवत्तेची चरबी आहारात अधिक मीठ आहारात अधिक प्रथिने सुरुवातीला काडीकचऱ्याची खोली कमी काडीकचऱ्यातील घटक अयोग्य ड्रिंकरची आखणी आणि मांडणी (सांडलवंड समस्या) आर्द्रता खूप जास्त स्टॉकिंग घनता खूप जास्त अपुरे वारे खेळणे गृहाचे तापमान खूप कमी आंत्रदाह होतो, पशुवैद्याचा सल्ला घ्या.
अपुरे खुराक रूपांतरण	अपुरी वाढ मृत्यूदर अधिक (विशेषकरून नंतर होणारे मृत्यू) खुराक वाया जाणे वातावरण पोषण	अपुरी सुरुवातीची वाढ, अपुरी नंतरची वाढ, अधिक मृत्यूदर फीडरच्या सेटिंग्ज/बदल तपासणे पक्ष्यांना दिवसातून दोनदा फीडर संपवू द्या गृहाचे तापमान फार कमी नाही हे तपासा मृत्यूदर अधिक आहे खुराकाचे घटक आणि गुणवत्ता तपासा

पुढे चालू

Ross ब्रॉयलर पॉकेट मार्गदर्शिका : परिशिष्ट 3 - समस्या निराकरण

समस्या	संभाव्य कारणे	कार्य
पिसांचे आवरण अपुरे	वातावरण पोषण	गृहाचे तापमान खूप जास्त नाही हे तपासा रेशनमध्ये मेथिओनिन आणि सिस्टीनची उपस्थिती आणि समतोल तपासा.
फॅक्टरीचे डाउनग्रेडिंग	जलोदर फोड आणि जळजळ (उदा. हॉकबर्न) खरचटणे आणि जखमा खरवडणे खोलवर वक्षीय स्नायूविकृति (ओरेगन किंवा हिरवा स्नायू रोग देखील म्हटले जाते) अधिकचे जडत्व	मृत्यूदर अधिक आहे स्टॉकिंग घनता तपासा काडीकचऱ्याची गुणवत्ता तपासा पक्ष्यांची हालचाल वाढवा (उदा. खुराक किंवा प्रकाश कार्यक्रम) वजन करताना आणि गोळा करताना हाताळणीच्या पद्धती तपासा अधिकचे प्रकाश उद्दीपन वजन करताना आणि गोळा करताना हाताळणीच्या पद्धती तपासा फीडर आणि ड्रिंकरच्या जागा तपासा खुराक आणि पाण्याची उपलब्धता तपासा वाढीदरम्यान पक्ष्यांना अधिक त्रास होतो, उदा. काही प्रमाणात कमी होणे (बारीक होणे), वजन करणे इत्यादी. खुराकाचे अपुरे वितरण खुराकाचा पोषक समतोल तपासा गृहाचे तापमान खूप जास्त नाही हे तपासा

दिलेली माहिती सुयोग्य आणि उपयोगी आहे याची खात्री करण्याचे शक्य तेवढे सर्व प्रयत्न केले गेले आहेत. तरीही कोंबड्यांच्या व्यवस्थापनासाठी ही माहिती वापरल्यास त्याच्या परिणामांसाठी Aviagen® कोणतेही दायित्व स्वीकारत नाही.

अधिक माहितीसाठी कृपया आपल्या स्थानिक
Aviagen प्रतिनिधीशी संपर्क साधा.

www.aviagen.com

प्रभावीपणे संवाद साधण्यासाठी आणि तुम्हाला आमची उत्पादने आणि व्यवसायाबद्दल माहिती देण्यासाठी Aviagen माहिती गोळा करते. या माहितीमध्ये तुमचा इमेल पत्ता, नाव, व्यवसायाचा पत्ता आणि दूरध्वनी क्रमांकाचा समावेश असू शकतो. आमचे संपूर्ण धोरण पाहण्यासाठी aviagen.com वर भेट द्या.

Aviagen आणि Aviagen लोगो, आणि Ross आणि Ross लोगो हे Aviagen चे अमेरिका आणि इतर देशांमधील रजिस्टर्ड ट्रेडमार्क आहेत. इतर सर्व ट्रेडमार्क किंवा ब्रँड संबंधित मालकाने रजिस्टर केलेले आहेत.

© 2020 Aviagen.

The Aviagen logo features the word "Aviagen" in a serif font, with a stylized red and white bird icon above the letter 'i'.